

MAGYAR LAPOK

3 lei

Érkezési postai plátitá in
aprobării Dir. Gen. PT

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 151 (1593) szám * Szombat, 1937 augusztus 7

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Fontos kül- és belpolitikai hatása lesz II. Károly király külföldi utazásának

Az ország közvéleménye nagy érdeklődéssel várja az uralkodó hazaérkezését. — Mozgalmasság a belpolitikában. Kormánypárti megnyilatkozások a hatalom változásról

Kevés remény van Mihalache és Vaida megegyezésére

Bucurestiből jelentik: Az ország népe nagy várakozással tekint az uralkodó hazaérkezése elé. II. Károly királynak most egy hónapig tartó utazása alatt alkalmat volt tárgyalni az európai politikát intéző államfőkkel és politikusokkal, és így élményekkel, valamint a világpolitikai irányzatok ismeretében meg gazdagodva érkezik vissza az országba.

Az uralkodó utazása Románia jelenlegi bel- és külpolitikai viszonyai közepette országos közérdek volt.

Meg kellett ismerkednie azokkal az erőkkal, melyek a nemzetközi politika hullámzását irányítják és amelyek közvetve, vagy közvetlenül erős kihatással vannak Románia népeinek sorsára is. A király utazásáról a külföldi sajtó alapos és hosszú cikkekben számol be és egyes lapok kiemelik, hogy a mai külpolitikai feszültség idején a román uralkodó külföldi utazása különös jelentőséggel bír.

A párizsi „Affaires Etrangères” című politikai folyóiratban Albert Mousset nagy cikket szentel II. Károly király utazásainak. Ebben kiemeli, hogy a király párizsi látogatása Románia hűségének az ünnepélyes kifeje-

zése volt a mai helyzetben is Franciaország iránt. Az uralkodó elég ideig maradt Párizsban arra, hogy számtalan francia államférfivel tárgyalhasson és magát minden tekintetben tájékoztassa. Franciaország meggyőződhet arról, hogy Románia hűségére minden körülmények között számíthat.

A lap azután II. Károly király angliai utazásával foglalkozik. Angliában — írja — meggyőződött az uralkodó arról, hogy Franciaország és Anglia a béke fenntartása érdekében milyen hatalmas fegyverkezési programokat hajtott végre.

Ezt a fegyverkezést a béke fenntartására teremtett intézmények meggyöngyölgése tette szükségessé.

Angliában az uralkodó arról is tájékozódhatott, hogy Nagybritánia mily nagy mértékben érdeklődik Európa minden részének kérdései és helyzete iránt. Ez az érdeklődés magyarázza meg azt az angol felfogást, hogy Nagybritániának nem szabad elszigetelten maradnia az európai politikával szemben, hanem mindenütt be kell avatkoznia ott és ahol arra szükség van.

Liberális körökben nem tudnak a kormányválságról

Bucurestiből jelentik: Az uralkodó küszöbönálló hazaérkezése mind mozgalmassabbá teszi a belpolitikai életet. Most már lassanként a kormánykörök is megnyilatkoznak a várható hatalom-változás kérdésében. A „Viitorul”, a kormány hivatalos lapja idejét látja annak, hogy a kormányválsággal kapcsolatban cikket írjon, amelyben a következőket közli:

„A kánikula beálltával egyidejűleg új téma került színpadra: a kormány visszavonulása. Mindennap újabb és újabb lehetőséget hoznak felszínre és

a kormányutódlás kérdése állandóan szerepel a napirenden.

Egyesek még az időpontot is meghatározták, amikor Tătărescu miniszterelnök be fogja nyújtani lemondását az uralkodónak. Egy országban, melynek megfelelő politikai nevelése van, hasonló hírek — az uralkodó távollétének idejében — nem volnának forgalomba hozhatók és nem lehetne mellettük annyire kitartani. Nálunk ennek ellenére napvilágot láttak a hírek, elég sajnós. A jelenlegi ájákozatlanság közepette, amely a fantasztikus hirdások eredménye, kénytelenek vagyunk azokat a legerélyesebben megcáfolni.”

Tătărescu miniszterelnök is megszólalt a

kormányválság kérdésében és úgy nyilatkozott, hogy

feltétlenül ellene volna egy választási kormány alakításának. Szerinte a választási kormány megnehezítené az ellenzéki pártok közötti viszonyt és a kaland-politika előretörésére nyújtana alkalmat.

Az „Adeverul” a következőket írja a belpolitikai helyzettel kapcsolatban:

Az ellenzéki vezetők emlékiratokban tájékoztatják fel a helyzetet

Bucuresti. Saját tud. A kormány sorsát illetően általános bizonytalanság uralkodik. A főváros közvéleménye is csak találgatásokra van utalva. Az ellenzék vezetői emlékiratot dolgoznak ki, amelyeket Őfelsége hazatérte után fognak a királyhoz betérjeszteni. Az emlékiratban a válság megoldására vonatkozó tanácsaikat és kívánásaikat tolmácsolják a pártok vezetői. Legnagyobb várakozással a Grigore Filipescu által készített memorandumot fogadják. Filipescu ugyanis a politikai élet egyik legbefolyásosabb és mindentudó tagja és egyébként is ő az, aki a Nemzeti Pártot kormányképeséget állandóan han-

A kormány minden valószínűség szerint októberig marad hatalmon. Ami a kormányutódlást illeti — írja a lap — Tătărescu jóindulattal viseltetik a Nemzeti Parasztpárttal szemben. Rámutat a lap arra is, hogy nemzeti-parasztpárti körökben bizonyos fenntartással fogadják a jelenlegi rendszer megváltozásával kapcsolatos híreket.

Szintén az „Adeverul” közli, hogy Grigore Filipescu memorandumot akar benyújtani az uralkodónak a belpolitikai helyzettel kapcsolatban. A beadvány renklíviül röviden vázolja a politikai helyzetet, mindössze négy gépelt ívből áll.

AUGUSZTUS 15-IKE UTÁN

KERÜL SOR A SORSDÖNTŐ KIHALLGATÁSRA

Máskülönben a jólétesült politikai körökben tartják, hogy a kormányváltozás kérdését eldöntő királyi kihallgatásra csak az augusztus 15-iki constantai tengerészeti ünnepek után kerül sor. Ekkor fog megjelenni Tătărescu az uralkodó előtt és felveti a bizalmi kérdést.

Azt a felfogást, mintha a kormányválság kérdése hosszú ideig elhúzódhatna, dr Lupu magatartása megcáfolni látszik.

Lupu dr. a Nemzeti-Parasztpárt alelnöke, aki Marienbadba akart utazni, lemondott külföldi utazásáról.

Ma délután Madgearu Virgillel folytatott hosszabb tanácskozást, holnap Slanic-Moldovara utazik, ahol néhány napot Mihalache társaságában tölt el.

Politikai körökben úgy tudják, hogy Slanicban, Mihalache társaságában tartózkodik Costachescu is, aki a pártelnökkel folytatja a politikai megbeszéléseit.

Belpolitikai körökben fenntartják még azt az értesülést, hogy Mihalache és Vaida megegyezését képtelenségnek kell tekinteni. Ennek pedig főképp a nemrég lefolyt közigazgatási választások tanúsága az oka. Vaida ugyanis a közigazgatási választások alkalmával minden kerületben túlzottan éles magatartást tanúsított a Nemzeti Parasztpárttal szemben.

NEMZETI PARASZTPÁRTI GYŐZELEM A BRAILAI VÁLASZTÁSOKON.

A nemzeti parasztpártiak kormányra jutásának reménykedését most megerősíti a brailai községi választások eredménye is. Itt ugyanis hat községben kellett megtartani a közigazgatási törvény értelmében a kiegészítő választásokat, melyek végeredményben a Nemzeti Parasztpárt fölényes győzelmével végződtek. Az összesített eredmények szerint a Nemzeti Parasztpárt 12, a liberálisok 10, a vaidisták 7 és a gheorghisták 1 mandátumot kaptak a brailai községi választásokon.

goztatja és a királynak is ilyenirányú előterjesztést tesz. Liberális körökben egyre határozottabban cáfolják a visszavonulás tervét. Ennek főoka Franasovici közlekedésügyi miniszter Párizsból küldött jelentésében rejlik. Franasovici ugyanis a francia politikai élet és a kormány vezető egyéniségeivel folytatott tárgyalásai során derülato benyomásokat szerzett. A helyzet tehát elég zavaros. Semmit sem lehet biztosan tudni, meglepetésektől tartanak és ezt a meglepetést úgy a kormánypárt, mint az ellenzék a saját érdekében történőnek igyekszik beállítani.

Kínában egyidejűleg folynak a hadműveletek és a diplomáciai alkudozások

Japán továbbfolytatja Tiencsintől délre az előnyomulást

Tokióból jelentik: Hirota japán külügyminiszter az országgyűlésben bejelentette, hogy Japán azt követeli Kínától, hogy vele együtt harcoljon a kommunizmus kiirtásáért. Japán a kommunista izgatásban látja Kína japánellenes tevékenységének főokát. Abban az esetben, ha a kínai kormány teljesíti Japánnak ezt a kívánását, a japán kormány kész vizsgálat tárgyává tenni a kínai követeléseket. Kijelentette továbbá Hirota külügyminiszter, hogy jelenleg Kínában a hadműveletek és a diplomáciai megbeszélések egyidejűleg folynak.

Szugijama hadügyminiszter a parlamentben kijelentette, hogy a japán csapatok esetleg kénytelenek lesznek a Jungti folyó mentén déli irányban tovább előnyomulni, ha a kínai hadsereg folytatja előretörését Peking és Tiencsin irányában.

— A japán hadsereg — mondotta Szugijama — készen áll arra, hogy továbbra is megbüntesse a kínai csapatokat, ha folytatnák eddigi kihívó magatartásukat.

A miniszter ezután bejelentette, hogy újabb hadügyi hitelt kér abban az esetben, ha a har-

cok tovább terjednének. E rendkívüli hitelek megszavazására külön ülészakra hívnak egybe az országgyűlést.

Politikai körökben Szugijama nyilatkozatából arra következtetnek, hogy a kínai viszály további elmérgesedésével kell számolni.

Sanghaji katonai körökben arra számítanak, hogy a japánok tovább nyomulnak előre Paotingfu és Ceangcsau felé. A japán csapatok állandóan kapnak erősítéseket. Eddig már több mint 40.000 főnyi japán erősítés érkezett.

Milyen követelések állnak egymással szemben a Kína és Japán közötti egyezkedő tárgyalásokon

Ugy Kína, mint Szovjet-Oroszország cáfolja a Blücher tábornok küldetéséről szóló híreket

Sanghaji hírek szerint a tokiói és a nankingi kormány között kibontakozási tárgyalások folynak. A japánok két feltételtől teszik függővé a katonai akció befejezését.

JAPÁN TAMADAS A TENGER FELŐL SANGHAI ELLEN

Sanghából jelentik: Ideérkezett hírek szerint a japán csapatok Svator kikötő felől a város felé igyekeznek. Ez a hír a kínai lakosság között nagy rémületet okozott. A kínai lakosság az európai engedményes területekre, főleg a francia fennhatóság alatt álló területre menekül. A Sanghából induló vonatok zsúfoltak a menekülő polgári lakosoktól.

SZOVJETELLENES OROSZ KATONAI SZERVEZÉSEK TIENC SINBEN — HARC TIENC SINTŐL DÉLRE

Tokióból jelentik: Az orosz fehér gárda tiencsini emigránsjai a volt orosz engedményes területen a japán katonai hatóságok engedélyével népfelkelő hadosztályt szerveztek. A szovjet konzulátus személyzete angol engedményes területre menekült.

A Pomei iroda jelentése szerint a Peking és Hangkau közötti Liau-Sziang vonalon elkezdett harc fejlődött a japán és kínai csapatok 20 ik hadosztálya között. Az útközet a kínaiak meghátrálásával végződött.

Bizonytalan időre elnapolják a benemavatkozási bizottság ülésvezését

Lapzártakor érkezett hírek a spanyol harctéről. Madrid főparancsnoksága új kezekben. — Tárgyalás kezdődött Santander békés átadásáról. — Largo Caballero volt vörös kormányfő az anarchisták élére állott.

Londonból jelentik: A londoni lapok azt hiszik, hogy a benemavatkozási bizottság mai ülését bizonytalan időre elnapolják Szovjet-Oroszország magatartása miatt, úgyhogy a spanyol ellenőrzés egy időre a mai formájában marad meg.

Madridből jelentik: Miya tábornok, Madrid vörös védőcsapatainak parancsnoka ideiglenesen megvált a főparancsnokságtól. A mad-

ridi vörös hadsereg vezetését Ortega alezredesre bízták.

Párizsból jelentik: A „Jour“ jelentése szerint Garzia Olazares, Biscaya polgári kormányzója tárgyalásokat kezdett a nemzetiekkel Santander átadásáért. A lap valenciai jelentése szerint Largo-Caballero volt miniszterelnök az anarchista zendülés élére állott. Az anarchisták meg akarják bukztatni a Negrin-kormányt.

Polonia restituta

Irta: Pakocs Károly

(Tizedik közlemény).

Itt őrzik két nagy lengyel író tetemét is: Miczkiewicz Adámét, akinek szobrát Varsóban láttam. A lengyelek legnagyobb költője, kit lengyel hazafiságért Szibériába száműzött a cárizmus. Puskin barátja volt. Bejárta Európát és elvitte mindenüvé a leigázott lengyel nép fájdalmait. A lengyel nép iránt kifejlődött világrokonszeny kialakulásában legnagyobb része van. Világirodalmi hírességű munkája a „Pan Tadeusz“ c. elbeszélő hőskölteménye, melyhez foghatóan sem prózai, sem lírai alkotás meg nem örökítette a leigázott lengyel kismemesség sorsát.

Itt őrzik Slováczy Gyula tetemét is, a lengyelek halhatatlan drámaírója s elbeszélője, aki nemzete dicső múltját és szomorú jelenét vitte színpadra. Miczkiewicz Adám idejében élt őt is. Negyven éves korában halt meg 1849-ben. Mőgötte őrzik édesanyja szívét is.

Mindakettő litván születésű.

A székesegyházban pihen Jagelló Ulászló magyar király is, aki Várnánál 1444-ben elesett.

Ezek mind magában a székesegyházban vannak. Az emelet halottai. De lemegyünk a kriptába is, ahol különösen Báthory István király és Pilsudszky tábornagy síremléke érdekel minket. Báthory István király a magyar trikolorba takarítan hangsúlyozza származását. Pilsudszky szárfokáját már új helyen találjuk, ahová kívülről is be lehet jutni. Rengeteg idegen látogatója van. Rajta még a román trikolorral ellátott friss koszorú, mellevél II. Károly öfelsége tisztelte meg a

lengyel nemzet ünnepelt halottját.

Az idő halad. A képzőművészeti múzeumot még délelőtt meg kell néznünk, különben nem láthatjuk meg egyhamar. Sietünk ki a székesegyházból. Már ott állunk a rácsos kapunál több-magunkkal s várjuk az előbbi csoport leérkezését, hogy helyükbe bocsássonak az örök. Negyedóra és gyönyörködöm, mint afféle festő-városi plébános, a szebbnél-szebb lengyel festmények előtt.

Sohasem fogom elfelejteni

a) Malcevszky Jacek képét „A szibériai lengyel száműzöttek“ről, „A szibériai lengyel száműzöttek karácsonyáról“ és Slováczy költeményéhez festett illusztrációját „Ilona haláláról“. Mennyi dráma ezeken a képeken! Megrikató szépség. (1929-ben halt meg Malcevszky 75 éves korában. Kóporsóját a pálosok krakkói templomának kriptájában láttam még aznap délután.)

b) De emlékezetemben marad Simieradzki óriásképe „Nero fátylái“ról. Sienkievicz „Quo vadis“-ának megrázó történelmi jelenetét örökíti meg. Borzalmas realitással festi meg az elevenen égő mártír-testeket.

c) Matejko monumentális festménye is magához szegezi szememet. Nézem hosszasan „Az első Hohenzollern porosz fejedelem térdelését Öreg Zsigmond lengyel király előtt“. Ki gondolta volna, hogy másfél századon át lesz kénytelen a sziléziai lengyel nemzet viszonzásul térdelni a porosz királyi trón előtt?! A történelem forduló kereké jutott eszembe e nagyságos kép előtt. De nem kevésbé monumentális a „Kosciusko felkelése“ sem, vagy „A haldokló népregős“, aki utódjainak diktálja a ruthén népregőket.

Ha egyebet nem láttam volna Krakkóban, ez is feledhetetlen élmény lett volna. Az elnyomott nemzeti lélek a művészetben beszélt ki magát. Ebéd után elbúcsúzunk kedves kísérőnkől,

Stomma szerkesztőtől. Kettesben járjuk s kereszük találomra Krakkó templomait. A Visztula mentén furdózik nép mellett elhúzóda rátalálunk az ágostonrendiek méreteiben hatalmas, de szomorúan elhanyagolt gótikus templomára. Egy Münchenből való fiatal páter vezet végig a kolostoron, mely tökéletesen egyszerű, mint a firenzei San Marco-kolostorban Savonarola szobája. Aztán megegyeszer megnézzük a roppant méretű hejőkat, melyekben több ember fér el. Aztán sietünk, hogy ne sokáig lássuk Istennek ezt a fenséges, de árva lakhelyét. Mily egyszerű volna eutunarej püspöki templomnak!

Ennél sokkal gondozottabb és vigasztalóbb látvány nem messze tőle a pálosok barokk-temploma, melynek kriptájában a jelenkor lengyel nagyságai, közöttük a már említett Malcevszky Jacek pihen 1929 óta.

Bejutunk Krakkó egyik nevezetes városrészébe a Nagy Kázmér lengyel király engedelmevel bevándorolt zsidók gettójába. Rengeteg gyermek. Rengeteg üzlet. Rengeteg ablakon kibámészkozó asszony és rengeteg hevesen gesztikulálva sétáló férfi. A nevek teljesen olyan hangzásúak, mint mifelénk, csak néha-néha fűződik az eredeti német tőhöz egy-egy lengyel vezet, mint pl. Rozenberski.

Egy megható jelenet teszi emlékezetessé e délutáni portyázásunkat.

Közel a nép-parkhoz egy középszerű zsinagóga zárt ajtajánál egy tédrelő szegény asszonyt veszünk észre. Valakit mélyen gyászol a szegény, mert ruhája is, fátyola is fekete. Ahogy közel érünk hozzája, felémeli ránk tekintetét, amelyből határtalan szenvedés és szomorúság árad reánk. Mellét veri szegény és keresztet vet nagy alázattal. Abban a hidegben térdel, hogy katolikus templom kapujában öntheti ki fájdalmait az Oltáriszentség Krisztusa előtt. Eszembe jutott

Esztországból továbbra is fennmarad a népkisebbségek művelődési önkormányzata

Az alkotmányt egyébként az e nők jogkör kibővítésével módosították

Rovából jelentik: Öt hónapos tanácskozás után az eszt. nemzetgyűlés új alkotmányt szavazott meg, mely a köztársaság elnökének kiterjedtebb jogkörét biztosítja a parlament két házát meghagyja ugyan, de a felsőházat hívatásrendi alpra helyezi. Az alkotmány-módosítási tárgyalások során a képviselőház olyan határozatot fogadott el, melynek értelmében a közoktatás nyelve a népkisebbségeknél is az államnyelv lett volna. A szenátus a képviselőházi határozatot nem fogadta el, hanem utalt arra, hogy mikor az eszt. oroszországi népkisebbségként éltek, maguk is nyelvük és közművelődésük szabadságáért küzdöttek. A szenátus elhatározása folytán visszaállították az eddigi alkotmány népkisebbségvédelmi szakaszait s kifejezetten érvényben hagyták azt a világszerte híres alaptörvényt, mely közművelődési önkormányzatot biztosít az ország minden olyan népkisebbsége javára, amely legalább 3000 (háromezer) tagot számlál.

Angol-olasz barátkozás után olasz-francia kiengesztelődés

Ciano gróf külügyminiszter Angliába utazik

Rómából jelentik: Az angol-olasz viszony javulásával egyidőben a francia-olasz kapcsolatokban is enyhülés mutatkozik. *Blondel* francia ügyvivő állandóan összeköttetésben áll az olasz kormányval. *Blondel* és *Ciano* tárgyalásai francia körökben nagy meglepetést váltanak ki. Rómában azt remélik, hogy Franciaország segítségével sikerülni fog a szovjet-orosz kormányt álláspontjának megváltoztatására bírni.

Londonból jelentik: A „Daily Express” jelentése szerint *Ciano* olasz külügyminiszter

a naimi özegevről szóló evangéliumi jelenet. Felvilágosítottam őt, hogy ez nem katolikus templom. Feláll és elvánszorog nagy fájdalommal.

Hazatérünk a nyugdíjas papok kedves otthonába. Elkészítjük úticsomagunkat, hogy másnap reggel ne kapkodjunk és ott ne felejtünk valamit.

Jókor reggel szentmisét mondok a ferencesek templomában. Búcsúzunk. Most a világháborúnak szomorúan érdekes tája következik. Lemberg felé igyekszünk.

Betelepszünk egy közvetlen kocsiába. Leülök. Hát a sarkommal valami különös érzék a pad alatt. Odanézek. Egy síheder nyúlik végig az ülés alatt. Tüstént érzem, hogy potyautas. Kettőnkön kívül még egy fiatalember utazik a szakaszban. Mosolyog és tudatja is mindjárt, hogy a láthatatlan útítárs az ő védelme alatt utazik a tengerparttól, Gdynia kikötővárostól kezdve. A szegény fiú Sao Paoloból, tehát Dél-Amerikából jön ilyen módon „ingyen jeggyel” tengeren és szárazon. Megtudom, hogy szülei nincsenek, csak egy öreg nagyanyja él és olyan honvágy fogta el utána, hogy nem bír ellenállni neki. Rábízta magát a Gondviselésre. Csak egyszer történt baja: az Atlanti óceán közepén, ahol a hajóskapitány tudomására jutott a turpisság. Nem tudván egyéb módon megfizettetni vele a hajójegyet, dolgoztatta reggeltől estig úgy, hogy felájultan szedték ki Gdyniában a hajóból. Mégis helytállt. A honvágy adott neki emberfeletti erőt. Jaroslaw állomáson szállt le pártfogójával együtt, aki is egy régi vasúti jegyet adott a kezébe, hogy a kijárat Cerberusa vissza ne toloncoltassa őt Brazíliába.

Különös izgalom vesz erőt rajtam. A világháború ismert helynevei tűnnek elő az állomásokon. Tarnow, Przemysl. Nézem a háború nyomait. Sehoh semmi. Csak a mesterséges mocsarak

rövidesen Londonba utazik és tanácskozásokat fog folytatni *Chamberlain* miniszterelnökkel. Az olasz külügyminiszter — a lap szerint — Angliában tölti szabadságát és Skóciában fog találkozni az ott üdülő *Chamberlain*nal. Hír szerint *Ciano* találkozni fog *Eden* külügyminiszterrel is. A lap reméli, hogy szeptember végén sor kerül az abessziniai olasz hódítás elismerésére is.

és különösen szerkesztett utak sejtetik, micsoda erődítmény lehetett ez a város. Eszembe jut az az esti hat óra, amelyen a szatmári „Szamos” c. lap rendkívüli kiadása vitte hírről a vidéknek, hogy Przemisl elesett. Rettentő hatással volt reám. Eszembe jut Gyóni Géza is, aki innét indult Krasznajarszkba s egyúttal a háborús magyar lira Parnasszusára. És eszembe jut saját öceém is, aki ezen a tájon esett el 1915. júl. 22-én egy jelentéktelen előőrs-csatározáson. Nem tudom, merre van eltemetve. Srja jeltelen, mint annyi más tizenkettes honvéd bakáé. De elmondom érte a de profundis-zsoltárt és elsőhajtom a Requiem aeternam vígasztaló fináléját.

Itt látok meg egy különös természeti jelenséget is: egy magányos tanyai ház közelében gólyafészket a fán. Életemben nem láttam még egyebütt gólyafészket, mint háztetőn. Przemisi ebben is kivétel.

De eltűnik Przemisl is és vágatunk háborúsgondjainkban eltemetkezve délután három óráig, amikor Lwów-ot (Lemberg lengyel neve) kiált a kalauz.

Nagyobbik útításkám füle leszakad. Megúnta már a terhét. Kocsiába cipeltetem egy kalauzzal. Majdnem félóra dőcögés után csengetünk a domonkosok zárdakapuján. Ide hívott meg minket a varsói katolikus otthonban megismert lengyel provinciális, aki még nem érkezett haza. Jelentkezünk a priornál. Theológiai professzor. A rendszentírásstudósa. A szegénységgel eljegyzett szerzetesek jószágával és keresetlen szolgálatkészséggel fogad minket. El is helyez. Ebédet rögtönöz. Megmondja, mit érdemes megnéznünk. Vezetőt is ajánl. De mi megköszönjük. Magunk megyünk villamossal az óvár tövéig, ahonnan felséges kilátás nyílt egész Lemberg fölé. A hegytetőn éppen fiatal tűzértisztek távcsöveznek, méregetnek. Valamikor így nézettek körül az osztrák-

VALÓSÁGOS KIN
a munka, ha a legyek bosszantanak!

A legyek kétségbeejtő macacssággal támadják meg, megfosztva Önt nyugalmától és higgadságától, ami annyira nélkülözhetetlen a szellemi munkánál. Hogy megszabaduljon tőlük, szórjon FLY-TOX-ot az irodájában. FLY-TOX egy pillanat alatt megöli a legyeket!

FLY-TOX

Spanyolország új fővárosa

Spanyolországból érkező jelentések szerint a saragossai tartomány elnöke előterjesztést tett Franco tábornoknak, mely szerint az új Spanyolország fővárosa Saragossa legyen, az egykori aragoniai királyság székhelye. Franco tábornok tárgyalhatónak minősítette a javaslatot és azt legközelebb a kormány elé terjeszti.

magyar tüzerek is, mikor az orosz felhő közeledett.

Igen szép táj. Halmos, völgyes. Csak az a kár, hogy folyója nincs.

A városi járjuk. Osztrák művelődés mindenütt. Mióta megszűnt az osztrák uralkodás, nincs újabb városrendezés. Ez a hajdan nagy szerepet vivő tartományfőváros a fejlődésben megálltnak látszik. Utcái egyébként erősen keleti jellegűek, orosz prém-boltjaikkal és utcahulladékaikkal. De annál gyönyörűbbek a templomai. A görög katolikus érseki székesegyház a város legmagasabb pontjáról uralkodik az egész városon. A római katolikus székesegyház, a bernardinus ferencesek (kik az utca elhagyott szegényeit szedik fel és terelik Isten felé), a jezsuiták tipikus barokk-temploma (mintha saját templomot látnánk); a vörös és szürke márvánnyal falazott domonkosrendi templom napfényes bensejével, az örmények misztikus homályú temploma arany-, márvány-, drágafaja-anyagával és eleven freskóival, a karmeliták hatalmas homlokzatú két tornyú temploma... Lemberg legfeltűnőbb szépségei.

Az ukrán öntudat első látásra kifejeződik a cirill betűs boltfeliratokon és a jövőmenők arcán. Tipikus szőke s nyomott orrú nép. Varsóban lattunk ilyeneket. A Kelethez való közelség erősen érzik a nők festett arcáról, ruzsos ajakáról. Valóságos meszelt sírok szegények. Nem tudom, milyen esztétika csábíthatja ezeket is arra, hogy ilyen módon avatkozzanak bele a teremtés és alakítás természetes munkájába. Mennyivel más Posen asszonynepe!

Visszatérünk a domonkos-kolostorba. Fáradtak vagyunk. Majdnem minden éjjel más ágyban aludni, idegen kosztón élni, egy egész ország ránkzuduló benyomásait aggyal feldolgozni: kemény munka.

(Folytatása következik.)

Levél a székely anyavárosból

*

Odorheiu, augusztus hó.

Lakatos István öröksége.

Lakatos István, a székely anyavárosnak egyik legnagyobb, legkiválóbb fia, aki a XVII. század második és a XVIII. század első felében élt. A papi pályára lépve, hosszú ideig a cíucmegyei Cosmăni plébánosa és Ciuc mivútkét székének: Gyergyónak és Kászonnak főesperese volt. Ebben a fontos állásában kötelességét mintaszerűen töltötte be. A nehéz időkben, mint az apostolok lelkiülete, a megáldott férfiú, nemcsak körültekintéssel kormányozta a gondjaira bízott székely székek plébániáit, hanem szívvel teljesen összeforrott fajtestvéreivel és azoknak boldogulásáért nagy áldozatokat hozott. Mint korának egyik nagyrebecsült írójá, Sicilia című latin nyelvű munkájában megírta a nemes székely nemzet történetét. Ebben a munkájában egy helyen azt írja, hogy ami szép, jó és nemes volt a székely nép életében a múltban, azt meg kell tartani és tovább kell fejleszteni, ami hiba, rossz kinövés van, azt nyesegetni kell és végül is meg kell szüntetni, hogy ez a nép, a mi népünk, jó példában és erényekben ragyogjon minden népek között.

Lakatos István a szép szavakat nemcsak leírta, a jótanácsokat nemcsak megadta, hanem ő maga is példát mutatott azoknak a megvalósítására akkor, amidőn Odorheiu, a piactér mellett lévő házastelkét a Küküllőig terjedő kaszálókkal együtt zárda céljaira Szent Ferenc fiainak hagyta, „sok szegény szűkölködő lelkeknek üdvösségére”. Szent Ferenc fia a szép nagy telekre több évszázaddal ezelőtti díszes kéttornyú templomot és tágas zárdahelyiséget s az utóbbi évtizedben pedig modern iskolát építettek a rendi növendékek számára. Az odorheiu kolostor egyike a rend legjobban virágzó zárdáinak és temploma egyike a legjobban látogatott templomoknak. A vármegye egyszerű, földműves népe évente többször zárdáink oda a különböző búcsúk alkalmával, de talán a legnépesebb búcsú az augusztus 2-án megtartott „Porciunkula”-búcsú szokott lenni, amelyre a vármegye minden részéből több ezren sereglenek össze. Így volt az idén is. A búcsú sikerét minden szép szónál szebben jellemzi az, hogy azon kétféle ezren járultak a szentáldozáshoz. A Ferencrend a legkiválóbb szónokokat állította sorompóba, hogy a zárda nagy alapítójának szent szándéka szerint neveljék a népet, hogy az csak jó, nemes, istenféle legyen. A templomban P. Trefán Timotheus, a Sándor Imre főesperes által celebrált ünnepélyes nagymise után pedig a tágas udvaron tartott szentkereszt-szövetségi gyűlésen P. Boros Fortunát dr., P. Lukács Mansvét, Török Ferenc és Sándor Imre szólottak a néphez. Krisztus és Antikrisztus, jó és rossz sajtó, a kereszt fénye és az evangélium szelleme mind hivatott magyarázókra, hivatott szószólókra találtak a jeles szónokokban.

*

Aki hiányzott a „Porciunkula” búcsún.

A „Porciunkula” búcsún nagyon sokan voltak. Templom, zárdafolyosó, tágas udvar, mind tele volt a lelkiüdvösséget kereső búcsúsokkal, csak egy szikár férfiú hiányzott, aki pedig évtizedeken keresztül hűséges részvevője volt a búcsúknak, Páll Albert zeteai ny. igazgatótanító az idén nem jelent meg a búcsún, mert július 31-én, Petőfi eltűnésének napján csendesen átszenderült az örökkévalóságba, 67 éves korában és most virágokkal díszített ravatalán pihen, szép magyar ruhájában. Ha valaki a „néptanító” szép elnevezést a szó igazi értelmében kiérdemelte, akkor Páll Albert igazán kiérdemelte azzal a népszerű munkával, amelyet negyvenesztendőn keresztül végzett Ioseni, Tárnovita és Zetea községekben. Olyan tanító volt, amelyennek a képét a mostani pedagógiai folyóiratok rajzolják.

Rejtély nyolcvannégy- millió cigaretta körül

Egy nagystilű osztrák szélhámos bűnlajstroma

Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség néhány nappal ezelőtti letartóztatott egy Wannemacher Engelbert nevű volt banktisztviselőt és a barátját, Ahrenberger Mariannát. A letartóztatás oka eredetileg egy egészen jelentéktelen családi ügy volt. A rendőrségnek tulajdonképpen az adott gyanúra okot, hogy a volt banktisztviselő és barátja, akik semmiféle látható jövedelemmel nem rendelkeztek, feltűnően nagylábon éltek.

A nyomozás során előbb néhány kiszámított csalásra jöttek rá, később azután fokozatosan egy igen nagyméretű bűnhálózat szála kezdtek kibontakozni. Először

a letartóztatott Wannemacher holmijai között nyolcvannégy millió cigarettáról szóló elismervényt találtak.

A cigarettákat valószínűleg Fiumében csempésztek partra és ott adták el ismét.

A huszonnyolcmillió szélhámosság

Alig fogtak azonban hozzá ennek a cigaretta-csempészési ügynek a kinyomozásához, máris egy újabb, egyenesen megdöbbentően nagyméretű szélhámosság terve derült ki. A bűnszövetkezet, amelynek vezetője Wannemacher volt, huszonnyolcmillió schilling összegű hitelt akart felvenni azzal az ürügyvel, hogy ebből az összegből egy karinthiai vasútvonalnak az elektrifikálását fogják finanszírozni. Természetesen azonban, ha fölvehették volna a hitelösszeget, annak egyedüli célja az lett volna, hogy a bűnszövetkezet tagjai külföldre menekülve, ott fényes egzisztenciát biztosítsanak maguknak.

Wannemacherék csalásainak a technikája igen bonyolult volt. Hitelre vásároltak házakat, villákat, ékszereket és egyéb értékeket és ezeket a hitelre vásárolt dolgokat rögtön tovább-

adták vagy elzálogosították. Ahhoz azonban, hogy a bűncselekményeknek ez a sorozata egészen rövid idő alatt ne tudódjék ki, szükséges volt az, hogy

azoknak az eladóknak, akik hitelre átengedték a házakat vagy az ékszereket, időnként bizonyos részlettörlesztéseket folyósítsanak. Ezeket a részlettörlesztéseket Wannemacher és társai az újabb és újabb manipulációk hozadékából fedezték.

Igy természetesen egy igen bonyolult bűnhálózat alakult ki.

A 28 millió szélhámosság terve meghiúsult. Wannemacherék bűnlajstroma azonban még így is a kriminalisztika legelképezhető fejezeteire emlékeztet.

A briliáns nyakék

Szinte megdöbbentő azoknak az embereknek a naivitása, akik felültek Wannemacheréknek. A nagystilű szélhámosnak eleinte még csak irodája sem volt, hanem egy egyszerű kis hónapostobában fogadta üzletfeleit. Ugyáztik azonban, hogy ezt a szegényes környezetet megfelelő szuggesztívítással tudta ellensúlyozni, mert már a manipulációk kezdetén sikerült 10—20.000 schillinges tranzakciókat létrehozni. Később azután természetesen a sikeres „üzletek” következtében megnőtt a társaság tőkéje is. Azonban még ekkor is, az előkelő környezettel szemben, amely az ügyfeleket fogadta, szinte anyagi együgyűség kellett ahhoz, hogy valaki komoly üzleti lehetőségeket fedezzen fel Wannemacher ajánlataiban. Jellemző Wannemacher hihetetlen trükkjeire a következő eset:

Egy napon Wannemacher megbízottja felkereste Bécs egyik legelőkelőbb ékszerészét és ott briliáns collier-k után érdeklődött. Az ékszerész mutatott is több darabot, ezek közül azonban egy sem nyerte meg a vásárló úr tet-

szését, aki állítása szerint

egy magát megnevezni nem óhajto előkelő diploma számára kívánta az ékszer megvenni.

Végre Wannemacher megbízottja szemmel láthatólag ellenkezve és csak az ékszerész rábeszélésének engedve, kiválasztotta az egyik legszebb darabot, amelyre le is fizetett jelentős összegű előleget, úgy azonban, hogy a vételárból 13.000 schillinggel adós maradt. Wannemacher, rögtön azután, hogy az ékszer a birtokába került, érintkezésbe lépett egy tőkepénzzel, akit meggyőzött arról, hogy a mai viszonyok között egyedül ékszerben lehet pénzt időállóan elhelyezni. A naív tőkepénzes anynyira sikerült Wannemachernek meggyőznie, hogy az ékszer, amelynek értéke körülbelül 18.000 schilling, lényegesen nagyobb összegért vásárolta meg az ügyes szélhámosból.

Wannemacher és társai a nyomozás eddigi adatai szerint szélhámosságaik során körülbelül 120—130.000 schilling kárt okoztak.

Lelkiismeretes munkás az iskolában, fáradhatatlan szervező az iskolán kívül. Kevésszavú, ritkán szónokló, de annál többet dolgozó ember. Szövetkezeti eszmének, méhészetnek felkarolója, megvalósítója. A józan életnek megtestesítője, aki elöli az alkoholt és a nikotint ismeretlennek. Papjának nagy tisztelője, akitől mély áhítattal fogadja minden hó első péntekén és első vasárnapján az Ur szent testét. Egyházának nem zúgolódó, nem követelőző fia, hanem ő segít egyháznak és tanítótársain becsületes munkával szerzett keresményéből. Népe is nagyrebecsült, szereti. Eppen ezért is bízza meg őt az egyházmegyei tanács közgyűlésén való képviseléssel is.

Természetes, hogy egy ilyen mintaszerű férfiúnak a halála vármegyeszerte mély részvétet váltott ki. Érthető, ha papok, tanítók s a hívek sietnek hazá a „Porciunkula”-búcsúról, hogy temetésén résztvehessenek. Érthető, ha a nép, melyért dolgozott, egy órára megszakítja

munkáját, hogy nagy fiának megadja a végső tiszteletet. Szép is volt az a temetés. Szép és lélekbemarkoló. Sándor Imre főesperes tizenkét papjával zengi a megható halotti zsolozsmát s ugyanannyi vagy még több tanító fel-lel reá. A gyermekesereg nemcsak virágokat szór a koporsóra, hanem legszebb imádságával, az égető dattal búcsúzik tanítójától. De búcsúzik kartársa: Ürmösi Árpád is, aki meg-rajzolja az elkövetőzt szép pályáját; búcsúzik Gáll Tamás esperes, akinek Gyergyóban munkatársa volt és búcsúzik Bartos Mihály esperes, lelkiatyja is. És a távolban sűrű könnyeket hullató égboltozat villámcsikázása és mennydörgése is megszűnik, hogy csendesen térjen pihenőre a Székelyföld nagy fia és a népek örök szerelmese. Páll Albert nem volt jelen az idei Porciunkula-búcsún. Ő már Szent Ferenc szeráfi társaságában énekelte a legszebb dalt Istennek.

Bíró Lajos.

A spanyol nemzeti csapatok Valencia felé nyomulnak előre

Brunetát ismét visszafoglalták, Santandernél újabb hadműveletbe kezdenek. — Döntő események várhatók a spanyol polgárháborúban

Előtérbe került a spanyol trónkérdés

Madridból jelentik: Miaja tábornoknak a vörös hadsereg Bruneta körüli sikereiről tegnap közölt nyilatkozata kiegészítésre szorul. A tábornok állította ugyan, hogy Brunetát a vörös csapatok visszavették a nemzetiektől, de aztán azt is elismerte, hogy ugyanezt a Bruneta várost a nemzetiek ismét visszafoglalták. Miaja tábornok az itt folyó harcokban csak azt kívánta a vörös csapatok javára elkönnyelni, hogy ezeknek sikerült a nemzetiek jelentékeny erőit elvonni a madrid-környeki és a teruelvidéki szakaszokról. (Az előbbi szakasz Madridot, az utóbbi szakasz Valenciát fenyegeti.) Miaja tábornok aztán mintegy azt kívánta éreztetni, hogy a Teruel—Madrid közötti szakaszon a vörösek vették át a támadó kezdeményezést.

Londonból jelentik: Az „Exchange Telegraph” jelenti, hogy Franco tábornok a Bruneta körüli arcvonalrészről csapatai egy részét visszavonta, mert a Santander-arcvonalra akarja küldeni, hol a nemzetiek új támadást készítenek elő. Franco tábornok úgy tervezi, hogy előbb Santandert és Gijont elfoglalja s csak azután kezdi meg Madrid elfoglalására a döntő támadást. Számolnak vele, hogy Északspanyolországban a nemzetiek részéről való elfoglalása augusztusban végbemegy s a Madrid—Guadalajara—Guadarama-szakaszon szeptemberben kezdik meg a hadműveleteket.

TERUEL VÁROS ELFOGLALÁS ELŐTT.

Párizsból jelentik: Castellanos tábornok a Teruel-szakaszon működő hadosztály parancsnoka beszámolt arról, hogy az általuk végbevitt legutóbbi támadással Teruel és Valencia irányában 150 négyzetkilométernyi területnyerést szereztek a nemzeti csapatok. A Santa-Ana hegy bevételekor ejtett hadiszakmány elegendő egy zászlóalj teljes felszerelésére. Egy egész nagy cipőraktárt is foglaltak el. Becas városnak s a tőle délre fekvő hegységvonulatnak elfoglalása után a végső állás, ahol még a vörös milícia meghúzódni tudott: Rubiales mellett van.

Burgosból jelentik: A Teruel-szakaszon Valencia felé megindított előnyomulásban a Carbonera-hegység elfoglalása után, Albaraccia városból délre új irányt vett a nemzeti csapatok támadása. Arról van szó, hogy a nemzetiek egy körülkerítéssel hadművelettel mihamarabb birtokba vegyék Teruel várost, melynek közvetlen közelében keleten és északnyugaton még mindig vörös csapatok állanak. A valenciai

kormány elrendelte Teruel város polgári kiürítését.

SZÁZ KILOMÉTERRE VALENCIÁTÓL.

Salamanca-ból jelentik: A nemzeti csapatok száz kilométerre közelítették meg Valenciát. Ez az előhaladás az egész spanyol harctér területére kihatóan lényegesen elősegíti a végleges üntést.

Párizsból jelentik: A spanyol polgárháborúban sorsdöntő események bekövetkezését várják.

A NEMZETI SPANYOLORSZÁG PAPSÁGA ÜZENETET KÜLD A VILÁGNAK.

Salamanca-ból jelentik: A nemzeti Spanyolország papsága körlevelet intézett a kato-

XIII. Alfonz volt spanyol király és Gil Robles a trónkérdésről tárgyalnak

A spanyol monarchisták nagy gyűletekezője Svájcban

Genf-ből jelentik: XIII. Alfonz volt spanyol király, aki jelenleg Lausanneban tartózkodik, az utóbbi napokban igen élénk tárgyalási tevékenységet folytat. Az exkirály számos spanyol előkelő személyiségeken kívül francia, olasz, angol politikai személyiségekkel is tárgyalásokat folytat. Genfben és Lausanneban a külföldön élő spanyol monarchisták valóságos kongresszusra ültek össze.

A volt uralkodó csütörtökön együtt reggelizett Gil Robles és Juan March ismert jobboldali spanyol politikusokkal. XIII. Alfonz lausannei tárgyalásainak nagy jelentőséget tulajdonítanak s azt hiszik, hogy a megbeszélések a spanyol trón restaurációja körül folynak.

Legkevésbé van szó arról, hogy maga XIII. Alfonz üljön ismét a spanyol trónra, tekintettel

likus világegyház minden püspökéhez, kérve őket, hogy a körlevél tartalmát az összes hitközségekkel közöljék. A körlevelet Spanyolország két bíbornoka, hét érseke és harmincöt püspöke írta alá.

Az okirat tiltakozik a meghamisított közvélemény ellen, mintha Spanyolországban a néppártok jogosan kerültek volna állami hatalomba. A külföldi sajtó legnagyobb részben eltorzítva ismerteti, hogy mi történt és mi történik Spanyolországban. A valóság az, hogy

a múlt év februárjában megtartott képviselőválasztások eredményét meghamisították. A jobboldali pártok ugyanis félmillióval több szavazatot kaptak, mint a baloldaliak, de több szavazókörzet eredményét megsemmisítették és így került a baloldal hatalomra.

A spanyol papság körlevele arról is vádolóan szól, hogy a spanyol vörös csapatok rémtetteiről csak elvétve ír a külföldi sajtó. A körlevél megrendítő statisztikát ad róla, hogy a polgárháború kezdete óta a vörösek huszezer templomot gyújtottak föl és romboltak össze s több százezer világi hívőn kívül a papok és szerzetesek 40 százalékát végezték ki. Sőt egyes püspöki egyházmegyékben a papi renden lévők 80 százalékát ölték meg.

arra, hogy ő személyileg igen népszerűtlen az országban. Fiáról, a trónörököséről, ez idő szerint Covadonga grófjáról repült fel néhányszor a hír, hogy ő fog visszatérni ősei trónjára, ez azonban annál is inkább valószínűtlen, tekintettel arra, hogy a volt trónörökös estendőök óta súlyos beteg.

Igy került szóba azután a legutóbbi hetekben Don Juan infánsnak, a spanyol király harmadik fiának trónraültetése. Franco tábornok legutóbb is világos célzást tett arra, hogy egy későbbi időpontban szívesen ültetné a trónra Don Juan herceget, hogy ily módon oldja meg a polgárháborút. Állítólag Anglia is szívesen látná ezt a megoldást. Nincs kizárva, hogy XIII. Alfonz titokzatos svájci tárgyalásai ezzel a tervvel állnak összefüggésben.

A valenciai kormány a Népszövetségtől beavatkozást kér a maga javára

Kataloniában föléledtek az anarchista zavargások

Valenciából jelentik: A Negrin elnöklete alatt álló spanyol vörös kormány végleg elhatározta, hogy a Népszövetség szeptemberi közgyűlésén a polgárháború ügyét napirendre tűzeti. Azon a címen tesz előterjesztést, hogy Spanyolország területi épségét külföldi hatalmak megtámadták s ezzel előállott a Népszövetség tagállamának az a kötelessége, hogy a támadó külhatalmak ellen közösen fellépjenek. A spanyol vörös kormányt a népszövetségi közgyűlésen Del-Vayo volt külügyminiszter és Gi-

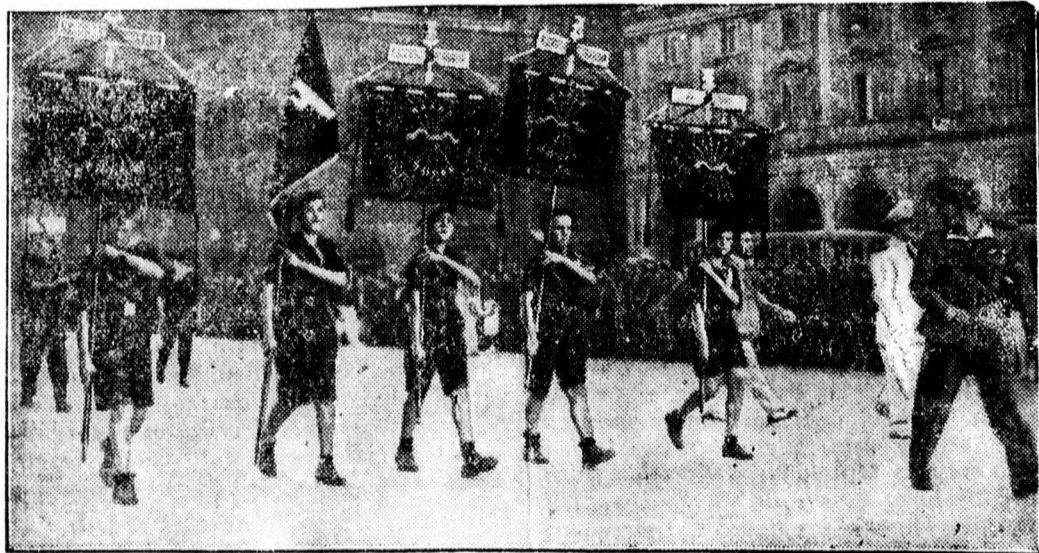
ral jelenlegi valenciai külügyminiszter képviseli. Del-Vayo az újságírók előtt kijelentette, hogy a spanyol vörös kormány a bejelentés tekintetében ezuttal nem hajlandó semmiféle közvetítő tárgyalásba belemenni.

Barcelonából jelentik: Egész Kataloniában mindenütt újra fellángoltak az anarchista zavargások. A katalán fővárosban nagyon feszült a léghő. A hatóságok Valenciától kértek segítséget a lázadások leverésére. Középületek, raklárak és házak nap-nap után gyulladnak ki.

SEGÍTSÉG ODESSZÁBÓL ÉS PRÁGÁBÓL.

Saint Jean de Luzból jelentik: Odesszából hat teherhajó indult el Spanyolország felé. A hajók harcokcsit, géppuskákat és municiót szállítanak a spanyol vörös csapatok részére. Odesszában még sok munició áll szállításra készen ugyancsak a vörös csapatok számára.

Prágából jelentik: A prágai „Express” közli, hogy a csehszlovákiai kommunista szervezetek állandó toborzást folytatnak a spanyol vörösek részére. A toborzott embereket egyik Prága melletti területen katonai kiképzésben részesítik s aztán a párizsi vilákiállításra utazó csoportokként szállítják Franciaországon át Spanyolországba.

Spanyol falangista nők Rómában.

Ötszáz spanyol falangista érkezett Rómába, ahol az olasz balillákkal felvonultak a főutvonalakon. A falangista-szervezet az olasz balillákéhoz hasonló alakulat.

Kedvezményes I. osztályú fürdőjegyek az Eüisnemesi fürdőre, kiadóvatainkban kaphatók

Alkalmas-e hadviselésre a bacillus? A két halálraítélt francia orvos és fegyverük: a tifusz és az álmokór

Megemlékeztek a lapok a külföldi hírszolgálati irodák jelentése alapján arról, hogy néhány nappal ezelőtt letartóztatták a spanyol nemzetiek Queipo de Llano tábornok egyik orvosát, akit azal gyanúsítottak, hogy köztársasági érzelmű és el akarta tenni láb alól a magasrangú tisztet. Sorsáról nem tudunk meg többet; alkalmasint kiderült, hogy hamis a vád és így szabadlábra jutott vagy a vádnál biztosabb adatok is napfényre kerültek és akkor elérte méltó büntetését. Most arról érkezett hír, hogy a nemzetiek katonai törvényszéke halálra ítélte Chabralt és Boujencet francia orvosokat, mert rájuk bizonyult, hogy megbízásuk volt álmokórt és tifuszjárványt terjeszteni a Franco-hadsereg táborában. A hír szerint mindkét orvos a valenciai kormány szolgálatában állt, büntetésükkel: Aub kereskedővel, Quintelille festőművésszel és Lecuona bayonnei spanyol konzullal együtt. Még néhány angol és francia szerepel a büntünyben, akiknek inkább a közvetítés és szervezés jutott, míg a büntényt magát a két francia orvosnak kellett volna véghezvinni.

Az álmokór — afrikai betegség.

Természetes, az orvos is csak hitvány földi ember. Tőle sem lehet elvárni, hogy emberfeletti nagyságot mutasson ott, ahol minden más rendű és rangú ember részére a védekezés, a bosszú, a szenvedély szabad kibukkanását érthetőnek, sőt néha természetesnek tartják. Olvastunk már olyan orvosról, aki a számára kellemetleneket pusztította el méreggel, olyanról is, aki végtelen dühében sebészi kést szúr betegébe, de politikai meggyőződésből hivatásának végzésekor gyilkoló orvosról eddig nem olvastunk és nem is valószínű, hogy az utóbbi húsz év büntügyi statisztikájának „politikai gyilkosság” rovatában egy ilyen eset is előfordulna.

Ezzel nyugodtan el lehetne könyvelni ezt az új bűnöző típust, alakját megvilágítani a politika, szépirodalom és orvostudomány reflektívával a legkülönbözőbb oldalról, ha nem ütközne meg az ember a járványterjesztés e legújabb és valószínűleg csak mostanában kifundált módján.

A két francia orvos, a jelentés szerint, tifusz- és álmokór-járvánnyal akarta a spanyolországi nemzeti csapatokat elárasztani. Megfelelkezve arról, hogy az egész orvosi irodalom egyetlen spanyolországi álmokór- esetet sem jegyzett fel. Ez ugyanis tipikusan afrikai betegség és csakis Afrikában fordul elő. A tifusz sem nagyon alkalmas a Hinterland pusztítására és egy hadsereg megsemmisítésére. Az álmokórral pedig Spanyolországban aligha lehet valakinek ártani. A két orvosnak nagyon járatlannak kellett lennie a bakteriológiában és a járványtanban, ha ilyenre vállalkozott. Aub kereskedőről, Quintelilla festőről inkább el lehetett volna képzelni, hogy buzgó-águkban és kétségbeesésükben ily gondolatokkal foglalkoznak, a két francia orvosról azonban már aligha. Hiszen ők is tudják nagyon jól, hogy a Franco tábornok csapatai között terjesztett járvány nem áll meg a nemzetiek utolsó lovezárkánál, hanem átterjed az alig néhány száz méternyire fekvő köztársasági lövészárók katonáira is. És ott talán több átkot hoz, mint az egészségügyi-eg jobban ellátott felkelőcsapatok között.

A haditörvényesek tárgyalásán bizonyára ott volt egy magasrangú tiszt, aki a két francia védelmet ellátta, pedig a védő helyére orvost kellett volna ültetni. Elmondta volna, hogy a tifuszt már Hippokratés is ismerte. — És azóta is sok fejtörést okozott az orvosoknak ez a betegség. Az első évszázadokban gyűjtőneve volt ez sokféle betegségnek és csak az újabb korban, lassanként alakult ki annak a bacillustól okozott betegségnek a megismerése, melyet ma tifusznak neveznek. Eberth fedezte fel a bacillust 1880-ban és azóta is sok-sok ezer tudományos mű jelent meg erről, mert, bár a tifusz nem nagyon veszélyes, mégis járványos és gyakori betegség. Spanyolországban nem is ijednek nagyon meg tőle, mert ott mindennapos. Leginkább 15—35 éves korabeli embereket támad meg, így leginkább a harcosokat sújtotta volna. A járvány megkímélte volna az öregeket. Ez lett volna a spanyol polgárháború humanizálódásának az első jele.

Elmondhatta volna még az orvos-védő, hogy egyáltalán nem mindenki betegszik meg tifuszban, akinél tifuszbacillust találunk, sőt ezeknek nem is 10 százaléka kapja meg a betegséget. És hiába tapsolnának a vörösök a másik táboron elkövetett „osínyen”, maguk sem menekülnek meg, mert a járványt elterjesztésnek közöttük a foglyok még akkor is, ha azok gyógyultak, vagy akár egészségesen is kerülnek hozzájuk. Mert a legzseniálisabb bakteriológusok egyike, Robert Koch és az ő irányítása mellett munkatársai kimutatták, hogy a gyógyult beteg testéből csak

hosszú ideig tisztulnak el a bacillusok, egészséges ember pedig átadhatja a bacillust anélkül, hogy maga megbetegedne. A halálozási arányszám a régi legmagasabb statisztika szerint 18 százalék. Ma már ez is nagymértékben javult és így egyáltalában nem alkalmas a tifusz egy egész hadsereg elpusztítására. Aránylag jól lehet e járvány ellen védekezni, tehát a tifusz egy hadsereg erkölcsi tönkrettevésére sem alkalmas. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a felkelők Hinterlandja nemcsak Franco pártíveiből, hanem a köztársasági érzelműek hozzátartozóiból is áll és egy esetleges járvány azokat is sújtaná.

A bacillus veszedelmesebb, mint a gáz

Ennyit kellett volna az orvos-védőnek a tifusztól mondania. Az álmokór terjesztésének vádját még fölényesebben utasíthatta volna vis-

za. Ezt a lázzal, később pedig súlyos idegzavarokkal járó betegséget egy parazita okozza, melyet egy légyfajta, a Glossina néhány faja okozza. Ezt a rovar a benszülött négernek „csecselégy”-nek nevezik. A beteg egy-két év alatt teljesen tönkremegy, — ha nem kezelik. Ma már nagyon jó orvosságok vannak e baj kezelésére és kitűnő megelőző módja a betegség terjedésének — a szűnyogháló, amely megakadályozza, hogy a légy beoltsa a szűrásával a kripazonót. És ahol megakadályozzák ezt, senki sem lesz álmokóros, még akkor sem, ha levelesáfonyórból is kanalazza a korokozó parazitát.

Mindez Afrikára vonatkozik. Spanyolországban már csak azért sem lehet álmokórjárványt csinálni, mert az életképes parazita tenyésztése nagyon nehéz, terjesztője, a csecselégy pedig Spanyolországban nem él. De ha lenne is, úgy az, a legyek általánosan ismert szemtelensége folytán, átrepülne a köztársaságiakhoz is.

A nemzetiek a népszövetség elé akarják terjeszteni az ügyet; ez azt jelenti, hogy, véleményük szerint, nagyon komoly volt a terv. Nem lehetetlen, a bacillusháború régóta kedvelt ideája a különböző szakembereknek. De mindeddig még nem találták meg azt a biztos módszert, amellyel csak az ellenséget sújtják. Mert a bacillus pusztítása veszedelmesebb, mint a mérges gázé vagy a robbanóanyagé.

Dr F. ..

Egy derék székelv elöljáró meghurcolása

Alapítván vádaskodással börtönbe kényszerítettek egy községi bírót, akiről a tárgyaláson derült ki, hogy ártatlan

— Szomorú korpék a mai falu életéből —

Mrcurea-Ciuc. Saját tud. Kristó Bálint 43 éves. sánraieni tekintélyes birtokost, a község bizalma ültette a bírói székbe. Középkorú lát vágzott, fiatal, tevékeny, a lakosságnak úgy anyagi, mint erkölcsi érdekeit a végtelenségig védő elöljáró volt, ami, úgy látszik, mostanában nem érdem, mert ellenségeket szerzett vele magának.

1935 év december 5-én, a római katolikus székelv község legényifjusága Andrassy Gyula kántor vezetése alatt egyházi énekpróbat tartott a katolikus közművelődési házban. A próbák megtartására, bár egyházi énektanulárról volt szó és így az egyházi önkormányzat értelmében engedélyre sem lett volna szükség, felsőbb hatósági engedéllyel rendelkezett a legényegylet, amit éppen a csendőrség vezetőjének akadékoskodása miatt szereztek be. A csendőrmester, akit többséle szabálytalanság miatt, az ökirályságbeli Tulcea-megye egyik elrejtett kis községébe helyezték át azóta, nem respektálta az engedélyt és a próbát szétzavarta, bár az otlóvó Péterffy Béla plébános tiltakozott ellene. Ugyanezen hó 13-án megtartott ilyen természetű énekpróban már megjelent Kristó Bálint is, községi bírói minőségben, hogy a próba megtartását személyével is támogassa. Ismét megjelent azonban a csendőrmester és amikor a próbát szétakarta zavarni, Kristó községi bíró kijelentette:

— Ne féljeteK fiuk, mert amíg ilyen vállásos, erkölcsös szellemben egyházi énekeket tanultok és ezzel elvonjátok magatokat a kocsmától, verekedéstől, italtól, én megrédelek titeket a fennálló törvények keretében. Míg a miniszteri rendelkezés érvényben van, addig a csendőrmester nem hajthat ki saját helyiségekéből.

A községi bírónak ezt az érvelését félre-magyarázták és államellenes, illetve hatóságokat támadó kijelentéseket kovácsoltak ellene. Akadt is két elvetemült legény, György Antal és Bors Antal, akiket a csendőrség kihallgatott és akik terhelő vallomást tettek a bíró ellen. Az ügyszégen, illetve a vizsgálóbíró előtt eskü alatt is terhelően vallottak, mire Kristó Bálint bíró éppen 1936 vizkeresztjén letartóztatták. Huszonöt napig volt vizsgálati fogságban, míg ügyében az első tárgyalást megtartották. Ekkor György Antal olyan ellentmondásokba került, hogy hamis eskü miatt

kétévre ítéltek el, mit azonban a tábla megváltoztatott. De kiderült az is, hogy Bors nem is tagja a legényegyletnek, ott sem volt, egy szóval csak besugója volt a csendőrségnek. Tizenöt tanu bizonyította, hogy az inkriminált kijelentéseket Kristó bíró nem tette, Bors nem is hallgatózatott a „kitört” ablaknál, ahogyan állította, mert Vitos Dénes megyebíró szerint egyetlen ablak sem volt kitörve és a kint megforduló legények közül egy sem látta Borsot.

A községi bírót, akinek faji és vallási öntudata példaadó volt a községben és akit így meghurcoltak, természetesen a község éléről is elmozdították; de amikor ellenségei látták, hogy a vád összeomlik, újabb államellenesség vádjával illették. Feljelentették, hogy 1934 év nyarán a sántimbrui kenes fürdőn olyan magyar nőtálat énekel, amelyek sértik a román államot. A vád tanuja Ilie Mathias erdőbrigádér volt, aki 700 lei kiszállási díjat kért kitalni a község pénztárából, melyet Kristó arravaló hivatkozással, hogy nincs fedezet a költségvetésben, megtagadott. Itt is bosszuról volt szó.

A két összevont ügyben most tartotta meg a főtárgyalást a törvényszék. Kiderült, hogy a vádaskodások alaptalanok voltak és így a meghurcolt községi bírót jogerősen felmentették.

A község lakossága is megérezte az erőkezű, becsületes, fajához, vallásához ragaszkodó elöljárója meghurcolását, mert most László Gábor cipész, Tánzos Péter tizesi juhásztor és Tánzos Balázs fabemérő, ez utóbbi elnöki minőségben, időközi bizottsági megbízatással „vezetik” a község ügyeit. Közülök László és Tánzos Péter át is tértek a görög katolikus vallásra, hogy — a kaptafát és juhnyáját otthagya — „előljáró urak” legyenek.

Bár a közigazgatási választások megyeszerzte ki vannak tűzve, több helyen meg is ejtették, ez az egyetlen község, ahol közigazgatási választásról nincs szó, pedig a község lakossága szeretné, ha ügyeit, gazdálkodását az ő bizalmából választott tanács vezetné.

Olvassátok és terjesszeteK

a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II, 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lel.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Ciuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.
Csakla választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk északnyugati szél, derültebb idő és csak helyenként várható eső. Lényegtelen hőváltozás.

Nagyszámu halálos áldozatot követel Chisinauban a tifusz. Bucuresti. Saját tud. Chisinauban az utóbbi három nap folyamán tifusz megbetegedésből kifolyólag huszonegy haláleset történt. A chisinaui főorvosi hivatal elrendelte, hogy a külvárosokban lévő kutakat fertőtlenítsék. Azonnali hatállyal lezárták a vízvezeték viz, illetve a vízdíj árát, hogy a szegényebb lakosság is tiszta vízhez juthasson.

BOMBÁZÁS ELLEN DRÓTNELKÜLI TÁVIRATTAL SEGÉLYT KÉR EGY ANGOL HAJÓ. *Marseilleből* jelentik: A marseillei rádió-társaság a „Brittish Corporal” angol gőzös segélykérő táviratát fogta fel, amely a következőképpen hangzott: „Az északi szélesség 36.53 és 2.82 hosszúsági fokon bombáznak bennünket. Azonnali segítséget kérünk”. Megállapították, hogy a kérdéses hely a Földközi-tenger nyugati csücskében fekszik, Almeria és Merilla között. A segélykérő rádiogramból nem derül ki, hogy honnan érte támadás az angol gőzöst.

Letartóztattak Budapesten egy ismert nürnbergi festőművészt. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Eger Károly József 35 éves ismert nürnbergi festőt és kép-restaurátort. Négy nappal ezelőtt uyanis Andreas Colm, a világi és innsbrucki régiségkereskedő tett feljelentést Eger ellen, hogy 170 ezer scitlány értékű antik faragványt és festményt vitt át f. o. azokat Budapestre hozta értékesítés végett. Az árut értékesítette is, azonban a pénz: nem szármolt el. Mivel Eger a rendőrségen a felvett összeggel nem tudott elszámolni, őrizetbe vettek és megvárják az osztrák rendőrség kérését a kádátásra vonatkozólag.

MERGEZESI GYANU VARNAVA PATRIÁRKA HALÁLÁVAL KAPCSOLATBAN. *Belgrádból* jelentik: *Varnava* patriárka halálával kapcsolatban olyan erősen tartja magát a hír, hogy az őz patriárkát megmérgezték, hogy az a belgrádi rendőrség közbelépését tette szükségessé. A rendőrfőnökség a patriárka kilene kezelőorvosához kérdőívet intézett. A Belgrádban tartózkodó hét orvos egyöntetű jelentést adott ki, mely szerint a történet vegyvizsgálat a mérgezésnek a legkisebb nyomát sem tudta megállapítani.

Timis megyében szabályozzák az autók sebességét. Timisoara. Saját tud. Miután a megyeheli községek részéről állandóan panaszok érkeznek a megyefőnökségre túlnagy sebességgel közlekedő gépkocsik miatt, a prefektura most szabályrendelettel akarja rendezni ezt a kérdést. A panaszok szerint a robogó autók ember és állat testi épségét veszélyeztetik, ezenkívül pedig ugyszólván állandó porfellegeket vernek a falvakban. Jonecu Gyula dr vármegyei igazgató már el is készítette a forgalmi szabályrendelet tervezetét. Eszerint a gépkocsik, amikor valamelyik megyeheli községen haladnak keresztül, legfeljebb tíz-tizenkét kilométeres sebességgel mehetnek.

MAGYAR INFORMÁCIÓS KÖNYVTÁR NEWYORKBAN. *Newyorkból* jelentik: A Magyar Nemzeti Múzeum hosszas előkészítés után megnyitja Newyorkban a magyar információs könyvtár, amelynek célja, hogy úgy a tudományos, mint a politikai és művészeti ágakban tájékoztassa az amerikai szakköröket és a tanulóifjúságot.

Német, magyar és osztrák államférfiak együttes nyaralása Ausztriában. Bécsből jelentik: Neurath német birodalmi külügyminiszter csütörtökön az ausztriai Brand községbe utazott ott időző családjához. A német külügyminiszter innen Gasteinba utazik, ahol birtoka van. Gasteinban nyaral Schmidt osztrák és Kánya magyar külügyminiszter is. A külügyminiszterek udvariassági látogatást fognak tenni egymásnál. Arról is beszélnek, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök, aki Wolfgangban üdül, találkozni fog Schuschnigg kancellárral.

BANKTISZTVISELŐK ÉS TÖZSDEI ALKALMAZOTTAK TŰNTETÉSE PÁRIZSBAN. Párizsból jelentik: A párizsi banktisztviselők és tőzsdei alkalmazottak csütörtök délelőtt a pénzügyminisztérium épülete elé vonultak, követelve, hogy a pénzügyminiszter fogadja a küldöttséget. A banktisztviselők azon határozat ellen tüntettek, mely a fizetések ötszázalékos emelését állapítja meg. A tüntetők szerint az ilyenarányu fizetésemelés nem áll arányban az általános drágulással, mely meghaladja a harminchárom százalékot is. Mikor a miniszter nem volt hajlandó fogadni őket, a 250 tagból álló küldöttség letelepedett a minisztérium udvarában és kijelentette, hogy addig nem hajlandó eltávozni, míg a miniszter nem fogadja a küldöttséget. Mikor az ebéd ideje elérkezett, előszedték a magukkal hozott ennivalójukat és jóízűen falatozni kezdtek. Közben megjelentek a rendőrség emberei is, de közbelépésükre már nem került sor, mert a pénzügyminiszter kijelentette, hogy másnap fogadja a küldöttséget, amely ezek után eltávozott.

Nyílt utcán megöltek egy vándorkereskedőt. Bucurestiből jelentik: Az Oltenia-uton tegnap megdöbentő gyilkosság áldozata lett Vasile Stoicu vándorkereskedő, akit egy fiatalember leütött. Az áldozat kiabálására a járőrök üldözésbe vették a merénylőt, akiről kiderült, hogy Tranga Joannak hívják és bosszúból követte el a támadást. Vasile Stoicu kórházba szállítása után behalt sérülésébe. Ma reggel a Cizmigiuparkban eszméletlen állapotban találták meg Hulea Rozalia 21 éves leányt. A leány szerelmi bánatában megmérgezte magát.

LEVETTÉK A HÁROMNYELVŰ FELÍRATOKAT A VILLAMOSKOCSIKRÓL. Timisoara. Saját tud. A városi villamosvasut pótkocsijain eddig háromnyelvű feliratok jeleztek, hogy ezekben a kocsikban szabad a dohányzás. A napokban aztán eltűntek a pótkocsikból a „Fumatori—Raucher—Dohányzók” felíratot viselő kartonlapok az új kartonlapok felírása már csak egy nyelvű. A tábláskákön a „Fumatori” jelzés található.

A hattagu banda Romániából Csehszlovákia járt át betörni. Satu-Mare. Saját tud. A camarzani csendőrség elfogott hat camarzani földművest, akik július 12-én átszöttek a határon és a csehszlovákiai Veléte községben kirabolták özv. Mayer Gézáné üzletét. A hattagu betörőbanda mintegy 100.000 lei értékű rőfösruát és vászonneműt zsákmányolt, amelyet maguk között osztottak el és nagyrészt eladták. A csendőrség a lopott áru egy részét a bandánál tartott házkutatás alkalmával megtalálta és elkobozta. Valamennyiüket beszállították a satumarei ügyészség fogházába.

Sertésvész a Banatban. Timisoara. Saját tud. Timis-Torontál megye huszonhét községéből tilos a sertéskivétel, miután sertésvézt állapítottak meg. Tizenkét községben már sikerült a vész további terjedését megállítani.

Blaskó Mária:

Mária és Márta

Bibliai regény serdülő leányoknak.

Ez a könyv Támár személyében mindenkor minden leányt szeretné elvezetni Mária és Márta nyomdokain a megnyuvvás és boldogság felé. Életet lehet sokféle, de vezérelv csak egy, amely minden életutra ráveti fényét. Erre a fényre szeretné ráirányítani leányainknak lelki szemét a könyv története.

Ára 60 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Beszüntették a marha- és sertésvágást a carei húsiparosok. Saját tud. Carei város időközi bizottsága legutóbbi ülésén tárgyalta a gazdasági hivatal beadványát, amely szerint az állatárak jelentékeny mértékben estek. Az ülésen a bizottság meghívására Kovács Félix, a mészárosok elnöke is megjelent. Az időközi bizottság kevécsnak az: az előterjesztését, hogy a hús- és zsírneműek árait próbavágás alapján állapítsák meg, elutasította és a következő árakat állapította meg: Marhahus kilónként 20 lei, sertéshus 24, szalonna 30, hárj 32, zsír 38, tepertő 14 lei. A mészárosok az árak megállapítása után beszüntették a marha- és sertésvágást mert szerintük ezek az árak nincsenek arányban az élőállatok árával. A hús- és zsírneműek árát a jéghiány is megráztatta, mivel a város nem hajlandó jéggyárat létesíteni, így a mészárosoknak 5-6 kilónyi műjégért 14 leit kell fizetniük.

A VILÁG LEGEREDETIBB SZTRAJKMOZGALMA. *Newyorkból* jelentik: *Cansas City* 150 sírásója csütörtökön sztrájkot kezdett. A sztrájkoló sírások 8 órai munkaidőt és bér-emelést követelnek. A sztrájk-őrök megakadályozzák a temetéseket. Már eddig is husz halottat kellett elhelyezni halottas kamrákban, kápolnáknak és mauzoleumokban.

SZIGORU VIZSGÁLATOKAT RENDELTEK EL A FEGYHÁZAKBAN. Bucurestiből jelentik: A tárguoconai fegyházban történt zavargásokkal kapcsolatban az igazságügyminisztérium intézkedéseket fogantatosított a fegyház személyzetével szemben és ezzel egyidőben intézkedett, hogy a többi fegyházakban és börtönökben is szigorú vizsgálatot tartsanak. Mindentütt, ahol a személyzet működése elégedetlenségeket keltett, lefolytatják a vizsgálatot és szigorú intézkedéseket tesznek.

Pillanatnyi elmezavarában szivenlőtte magát egy jimboleai tanár. Timisoara. Saját tud. Jimboleai Späck Ernő harmincegyéves gimnáziumi tanár — minden jel szerint pillanatnyi elmezavarában — revolverrel szivenlőtte magát és meghalt. Späck tanár Bucovinából származott. Mintegy hat évvel ezelőtt került Jimboleara, az ottani német tannyelvű katolikus gimnáziumhoz és csak kevéssel ezelőtt, júniusban, tette le a jasi egyetemen az utolsó képesítő vizsgát. Ezentul már mint véglegesített tanár működött volna. Három évvel ezelőtt házasságot kötött Scheipner György dr jimboleai orvos leányával, akivel a legjobb életéretésben élt. A bucovinai Gurahomuluból most látogatta meg a nővére, akivel együtt szülei látogatására akart utazni. Utipoggyásza már készen várta, amikor hazatért és hirtelen fegyvert fogott a feleségére: „Most meg kell halnod!” A következő pillanatban azonban maga felé fordította a revolvert és golyót röpített a szívébe. Miután semmi oka nem volt az elkeseredésre, csak pillanatnyi elmezavarában követhette el tetteit.

IDEGBAJOS EMBER UTCAI BOTRÁNYA. Tg.-Mures. Saját tud. Kinos botránynak voltak tanui csütörtökön délben a főtéren járőrök. Krenn Konrád ny. kapitány és dr Ghila Gyula ügyvéd szóváltásba elegyedtek, majd tetteleg bántalmazták egymást. Dr Ghila Gyula ügyvédi minőségben tárgyalta Krenn Konráddal, akinek válófélben lévő feleségének ügyét ohajtotta megbeszélni az ingerlékeny és izgága természetéről ismert ny. kapitánnyal. A verkedésnek számos szemtanuja volt s bár többen közbeléptek, de az ügyvéd megsebesítését nem akadályozhatták meg. Az affér szereplői a rendőrségre kerültek, ahol a dühöngő és hozzátartozóit lelővéssel fenyegető Krenn Konrádot őrizetbe vették. Lakásán házkutatást tartottak és két lőfegyvert elkobozták. Csütörtökön egész napon át tartottak a kihallgatások s pénteken reggel Krenn Konrádot az ügyészségre kísérték, ahol hatóságelleni erőszak címén indítottak ellene eljárást, mert a Károly kódex szerint az ügyvédi minőségben eljáró ügyvéd hatósági személynek tekintendő.

Mozgalom a jövő évi satumarei magyar színjátszás biztosítása érdekében. Saját tud. A balamarei színházpartoló társaság értekezletet tartott és bizottságot küldött ki, hogy az Astrával közvetlen tárgyalásokat folytasson a jövő évi satumarei magyar színjátszás biztosítása érdekében. A színház épületét ugyanis az Astra bérlő a várostól és ezidén kerül sor a bérlet megújítására. A bizottság tagjai: Figus Albert, dr Südy Tibor és Kiss Bertalan. Miután dr Benea Stefan polgármester már megígérte jóindulatu támogatását, minden remény meg van ahhoz, hogy az Astra is megérti a magyar kultúrtörökevéseket.

Kávéházakban, vendéglőkben kérte mindentütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

* Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak reggelként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

Felborult a dunai halászbárka: két halász a vízbe fulladt. Bucurestiből jelentik: Az Ókirályságban tegnap orkányszerű vihar pusztított. A Dunán nagy vihar volt és Zagna község közelében egy halászbárka felborult. Két halász a vízbe fulladt, a többinek sikerült partra usznia.

ELITÉLTÉK A „KÖVÉR” KERESKE-DŐT. Satu-Mare. Saját tud. A livadai csendőrség őrizetbe vette Weisz Mózes halmeui kereskedőt, aki az országúton gyanus kövér-ségével vonta magára a csendőrök figyelmét. Megmotozása alkalmával 50 fejkendőti találtak dereka köré csavarva, melyet csempész uton hozott be. Weisz ügyét szerdán tárgyalta a satumarei törvényszék, amely a csempészt 2 hónapi fogházra ítélte.

* Az albaiulliai Majláth liceum internátusában még néhány hely van üresedésben. Részletes tájékoztatót készséggel küld a liceum igazgatósága.

SAKADÉKBA ZUHANT ÖTVEN UTA-SÁVAL EGY TÁRSAS GÉPKOCSI. Szófia-ból jelentik: Csepelarszko közelében egy társas-autó ötven utassal felborult. Az utasok egy nagy szakadékba zuhantak. A szerencsétlenségnek tiz halottja és nagyon sok súlyos sebesültje van.

Meghalt a satumarei pénzügyigazgatósági botrány egyik elítélte. Baia-Mare. Saját tud. Berindan Vasile, a satumarei pénzügyigazgatóság felfüggesztett ellenőre, 41 éves korában, szívbajban Baia-Maren elhunyt. Berindan Vasile is egyik vádlottja volt annak az ország-szerte nagy port felvert satumarei zsarolási pernek, amelynek folyamán több pénzügyi ellenőrt ítélte el a bíróság. A most elhunyt Berindan 6 hónapi fogházat kapott, majd a fogházból feltételesen szabadlábra helyezték. Ugye — fellebbezés folytán — rövidesen az oradeai ítélőtábla elé került volna, de a szívbajos ember ezt már nem várhatta be.

A DEJI RÓMAI KATOLIKUS ISKOLA-SZÉK pályázatát hirdeti a második férfi tanszékre ideiglenes jelleggel. Perfekt román tudás szükséges. Zenéhez értők előnyben részesülnek. Fizetése az 1927—X. számú püspöki körlevél szerint lesz megállapítva. A pályázatok működési bizonyítványok kíséretében a deji római katolikus plébánia címére küldendők. Pályázati határidő augusztus 15. P. Dr. Viléz Berárd, iskolaszéki elnök.

Mc Grath—Szigeti 6:1, 8:6, 6:4. Hamburgból jelentik: A német nemzetközi teniszbajnokságon az ausztrál Mc Grath legyőzte a jól szere-jelt Szigeti Ottót, aki a legjobb nyolc közé küzdötte fel magát.

Nemzetközi sportünnep volt Londonban. Képünkön a könnyűsúlyú atléták felvonulása látható

SPORT

Szép sportsikert hozott a KAC nemzetközi atlétikai versenye

A diszkoszvetés kivételével minden számban győztek a magyarok. — Havaletz legyőzte Csányit. — Biró 45.55 méteres dobással új román rekordot állított fel a kalapácsvetésben

Clujról jelentik: Bár az eső a csütörtök délutáni versenyt is megzavarta, néhány nagyon szép versenyszámban gyönyörködhetek a nézők a KAC nemzetközi atlétikai versenyén. A magyar atléták, annak ellenére, hogy kevés számban volt ellenfelük, mégis kitétek magukért. Ha az eredmények nem érik el a nemzetközi színvonalat, annak részben az esőtől felázott pálya is oka. A verseny különben egy országos rekordot is eredményezett: Biró megjavította a kalapácsvetés román rekordját. A részletes eredmények:

100 méteres síkfutás: 1. Sándor, UTE 11.1 mp. 2. Ghitescu, Viforul Dacia 11.3 mp. 3. Kovács, KAC 11.3 mp. 4. Bindea, KAC 12 mp.

200 méteres síkfutás: 1. Sándor, UTE 23 mp. 2. Ghitescu, V D 23.6 mp. 3. Kovács 23.6 mp. 4. Nemezc, KAC.

400 méteres síkfutás: 1. Sándor, UTE 51.5 mp. 2. Lazar, V D 53.1 mp. Nemezc, KAC feladta.

800 méteres síkfutás: 1. Hires, UTE 2 p. 00.8 mp. 2. Lapusan, V D 2 p. 01.6 mp.

1500 m. síkfutás: 1. Hires, UTE 4 p. 09 mp. 2. Esztergomi, BSZKRT 4 p. 11.2 mp. 3. Kiss, UDR 4 p. 19 mp. (egyéni rekord).

Távolugrás: 1. Lupan, V D 650 cm. 2. Sc-mogyi, BBTE 640 cm. 3. Ghitescu, V D 587 cm.

Rudugrás: 1. Csányi, MAC 350 cm. 2. Biró dr. KAC 330 cm. 3. Bánffy, KAC 280 cm.

Hármasugrás: 1. Somogyi, BBTE 13.80 m. 2. Lupan, V D 12.42 m.

Súlydobás: 1. Csányi, MAC 14.48 m. 2. Marian, 13.21 m. 3. Borcoman, 12.86 m.

Diszkoszvetés: 1. Havaletz, Metropola 42.18 m. 2. Csányi, MAC 37.39 m. 3. Borcoman, KAC 36.67 m.

Kalapácsvetés: 1. Biró, KAC 45.55 méter, országos rekord! Biró egyedül indulva 40.20, 41.99, 44.11 dobások után éri el rekorderedményét. Nagy jövő előtt álló versenyző!

Hat új országos és két kerületi rekordot állítottak fel az MSE úszói

Nagy siker jegyében zajlottak le a tg.-muresi kerület bajnokságai

Tg.-Muresről jelentik: A kerületi úszóbajnokságon az MSE úszói ismét kitétek magukért: egész sorozat országos rekord dőlt meg. Az eddigi eredmények:

50 m. férfi gyors: 1. Békés 27.2 mp. Kerületi rekord. Országos rekord beállítva. 2. Tóth 29.8 mp. 3. Veress 29.9 mp. 100 m. férfi gyors: 1. Kelemen MSE 1:05.1 perc. 2. Békés MSE 1:06.2 perc. 3—4. Veress MSE, Tóth MSE 1:09.9 perc. 400 m. férfi gyors: 1. Kelemen MSE 5:19.4 perc. Országos rekord. 2. Kodács S. S. Muresul 6:44 perc. 3. Stein S. S. Muresul 7:46 perc. 500 m. férfi gyors: 1. Kelemen MSE 7:03.1 perc. Országos rekord. 800 m. férfi gyors: 1. Kelemen MSE 11:29 perc. Országos rekord. 1500 m. férfi gyors: 1. Kelemen MSE 22:32.2 perc. Országos rekord. 50 m. férfi mell: 1. Békés MSE 34.3 mp. 2. Jeney MSE 35.4 mp. 3. Draghici S. S. Muresul 44 mp. 100 m. férfi mell: 1. Békés MSE 1:23.5 perc. 2. Jeney MSE 1:27 perc. 3. Draghici S. S. Muresul

1:40 perc. 200 m. férfi mell: 1. Aranyossy MSE 3:05.1 perc (kerületi rekord). 2. Jeney MSE 3:36.1 perc. 200 m. férfi hát: 1. Aranyossy MSE 2:52.2 perc. Országos rekord. 2. Veress MSE 3:18 perc. 3. Moldoveanu S. S. Muresul 3:37.4 perc. 400 m. férfi hát: 1. Aranyossy MSE 6:10.5 perc. Országos rekord. 3×100 m. férfi vegyesstaféta: 1. MSE (A) (Aranyossy—Békés—Mészöly) 3:50.7 perc. 2. MSE (B) (Veress—Jeney—Tóth) 4:06 perc. 4×200 m. férfi gyorsstaféta: 1. MSE (Daróczy—Tóth—Mészöly—Kelemen) 10:48.2 perc. 2. S. S. Muresul (Kodács—Bozsok—Vancea—Argisan) 11:47 perc. 100 m. női gyors: 1. Ballóné MSE 1:26.1 perc. 2. Tamás Muresul 1:37 perc. 3. Grünfeld Macabi 1:47 perc. 400 m. női gyors: 1. Ballóné MSE 7:30.4 perc. 100 m. női mell: 1. Antal MSE 1:48.6 perc. 200 m. női mell: 1. Perlaky MSE 3:45.6 perc. 2. Antal MSE 4:15 perc. 100 m. női hát: 1. Ballóné MSE 1:47 perc. 2. Jakabovits Macabi 1:47.8 perc.

Budge nem lesz profi!

Southamptonból jelentik: Az amerikai Davis Cup-csapat európai útja tökéletes sikerrel végződött. Budge megnyerte Amerikának a férfi egyes világbajnokságot. Budge és Makó, illetve Budge és Marble pedig két páros világbajnokságot szerzett az USA-nak. Mindezekon felül pedig az amerikai DC csapat elérte a maga elé tűzött legnagyobb célt is: visszahódította a hosszú francia, majd angol uralom alól a DC-t. A diadalmas együttes most Southamptonban hajóra szállt, hogy visszavitorlazzék az Ujvilágba. Bucsuzásul X Pate, az amerikai csapat kapitánya ezt mondotta:

— Budge jövő évben is elmegy Wimbledonba, hogy címét megvédelmezze. Nem lesz profi! Soha! Azt sem ő, sem én nem tagadom, hogy tettek neki nagyszerű ajánlatokat, de Budge-öt ezek a csábítgatások nem érdeklik. Mint amatőr akarja befejezni — remélhetőleg minél hosszabb és minél díszesebb — tenisz-pályafutását.

CAO—Ripensia Oradeán. Vasárnap délután fél 6 órai kezdettel bomba-műsor kerül lebonyolításra a Károly pályán. A CAO ösriválisa, a Ripensia látogat el Oradeára. Mindkét csapat felvonultatja összes új szerzeményeit. A nagyjelentőségű mérkőzés iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Teniszverseny az ASO rendezésében. Aug. 7-én és 8-án rendezik meg az ASO évről-évre megismétlődő teniszversenyét, melyen a Dreher-Haggenmacher serlegért küzdenek a meghívott csapatok. A vándor-serlegért az összes oradeai csapatokon kívül a múlt évi védő, a cluji KAC is indul kitűnő együttesével. A verseny teljesen nyílt és minden tekintetben szép, komoly küzdelmeket ígér az egymással szembenálló országos hírű versenyzőknek. Mindkét nap reggel 8 órától az esti besötétedésig tartanak a játékok a CFR Bulv. Reg. Ferdinand pályáin. Tekintettel arra, hogy Oradean oly érthetetlenül kevés a „fehér sport” iránt érdeklődők száma, a belépő jegyeket egészen propagandaáron árusítja a rendező egyesület.

BEKULDOTT HIREK

Unitáriusok bálja. Az oradeai és bihareai unitárius egyházközösségek szombaton, augusztus 7-én este 9 órakor az Európa szálló kerthelyiségében (eső esetén az étteremben) nagyszabású táncmulatságot rendeznek. Belépődíj személyenként 20 lei. Mindenkit szívesen látnak s ez uton is meghívják.

Iskolanap a Banatban. Timișoara. Saját tud. A magyar tannyelvű felekezeti iskolák nehéz helyzete mindjobban megérlette azt az általános kívánságot, hogy megfelelő módon ezen intézmények részére anyagi támogatást kell biztosítani. Ezért aztán most a Magyar Párt kezdeményezésére iskolanapot rendeznek Timișoarán. Az egyházak képviselői, a Katolikus Népszövetség, a Magyar Nőegylet, a Magyar Párt szervezetei, a Banati Magyar Közművelődési Egyesület, tíz helybéli magyar dalegylet, a Katolikus Női Műszövetség és más katolikus nőegyletek, a katolikus ifjúsági egyesületek, a református ifjúsági egyesület és különböző nőegyletek összefogtak és így összesen harmincnégy testület — illetve egyesület együttesen rendezte meg augusztus 15-én délután és este az iskolanapot, a második kerületi Katolikus Ifjúsági Egyesület kertjében és egyéb helyiségekben. A rendezvény a Magyar Nőegylet égisze alatt megy végbe, miután ez az egyesület 1926-ban főképp azért alakult meg, hogy szegény diákokat segítse és szegény iskolákat támogasson — s eddig is minden lehetőt megtett e cél érdekében. Az iskolanapot Brașov és București példáján felbuzdulva rendezik meg, a rendezőbizottság élén dr. Kakuk Jánosné, a Magyar Nőegylet ügyvezető elnöknője, dr. Kun Ferencné ügyvezető elnöknő, Szappanos Gyuláné alelnöknő, Meiszner Vilmos gyógyszerész, püspöki iskolaügyi megbízott és dr. Páll György magyar-párti főtitkár állnak, akik máris nagyban tevékenykednek a siker érdekében. A rendezvény tulajdonképpen népünnepélyből áll, szórakoztató előadásokkal és tánccal. A falvakból is, miként értesülünk, nagy érdeklődés nyilvánul meg és több községből már bejelentették, hogy ingyen élelmiszereket szállítanak, így: lisztet, tojást, zsírt, csirkét, stb. Ugyancsak a megindult mozgalom hatása alatt szép számban jelentkeztek magyarok, akik évi összegeket ajánlottak fel az iskolák támogatására. Az eddigi felajánlások összege 34500 lei.

Az oradeai Szent Orsolya zárdában folyó év szeptemberében Montessori óvoda nyílik. Bővebb felvilágosítást ad a zárda előjárósága.

Felvétel a iernut-radnoti római katolikus földműves iskolába 1937-1938 évre

Az alba-iuliai latj szert, római katolikus egyházmegye tanácsának vezetése alatt álló iernuti (Tarnava Mică megye) nyilvánossági joggal működő két évfolyamu és magyar előadási nyelvű földműves iskolába az 1937-38. tanévre beiratkozhatnak mindazok a 14-30 év közötti magyar anyanyelvű keresztény ifjak, akiknek vagy szüleiknek legalább két hold földje van és elvégzették legalább az elemi iskola IV-ik osztályát. A beiratkozáshoz a következő okmányok szükségesek:

1. Születési anyakönyvi kivonat és keresztlevelel.
2. Állampolgársági bizonyítvány (másolat is jó).
3. Iskolai bizonyítvány (értésítő nem elég).
4. Vagyonbi bizonyítvány.
5. Erkölcsi bizonyítvány az előjáróságtól.
6. Orvosi bizonyítvány.

Az iskola célja nem az, hogy gazdatiszteket neveljen, hanem gyakorlati gazdákat akar képezni, akiket megtanít arra, hogyan kell okoskodni, hogyan gazdálkodni, jól művelni a talajt és azt észszerűen kihasználni, hogyan kell kihasználni és művelni a kis- és középbirtokot, hogyan kell kiválasztani a gabonaneműket, hogyan kell gyümölcsöket telepíteni és jókarban tartani, veteményes kerteket létesíteni, szőlőt kezelni, állatokat nevelni és gondozni, stb., stb. Ezenfelül általános elméleti műveltséget is ad az iskola, melynek tárgyai: vallás, román- és magyar nyelv, számtan, történelem, földrajz, gazdasági földtan, jogi ismeretek, egészségügy és más gyakorlati tárgyak, ezáltal mindazt, amit a mai időkben minden jóra való gazdának ismernie kell.

A tanév október 15-én kezdődik és április hó

15-én végződik. E téli elméleti oktatás elvégzése után, elméleti vizsgát tesznek a tanulók. A gyakorlati vizsgára április 15. és október 15. között idő alatt készülnek akként, hogy részint otthon saját gazdaságukban, részint csoportokba osztva az iskola gazdaságában gyakorolják mindazt, amit az iskolában tanultak. A két év elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak. A tanítást és nevelést szakképzett tanárok végzik.

Az iskola mellett internátus is működik, melyben a növendékek lakást és jó ellátást nyernek. Az internátusba csak 20 éven aluli növendékek vehetők fel. Ellátási díj havonta 450 lei, egész tanévre tehát 2700 lei. Ebben benne van a tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás és mosatás, könyvekről és írószerekről azonban minden tanuló maga gondoskodik. Azok a növendékek, akik nem laknak az internátusban, évi 400 leit fizetnek felszerelési hozzájárulás fejében. Az internátus az iskola emeleti részében van elhelyezve, villanyvilágítással, vízvezetékekkel és fürdővel felszerelve. A bentlakó növendékek kötelesek hozni: ágyneműt, fehérneműt, evőeszközöt (kanál, kés, villa) és egész évi mosatáshoz 2 és fél kg. szappant. Ágyneműikre, fehérneműikre az intézeti számat fel kell varratni, az evőeszközökre pedig bevésni. Egysapkán kívül más egyenruha nem kötelező, mivel az intézetben otthoni ruháikban járnak.

A gyakorlati oktatás az első évfolyam után két hónap, a második évfolyam után pedig egy hónap, mely idő alatt a tanulók ingyen ellátásban részesülnek.

Felsőszereleési költség egész évre 100 lei.

Részletesebb tájékoztatást szívesen megad az iskolai igazgatóság Iernut, Tarnava Mică megye. Igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG

Külföldi hírek szerint gyengébb lesz a tavalyinál az idei terménypiac

Hazai szakemberek ezzel szemben a gabonaárak teljes stabilizálódására számítanak

Bucurestiből jelentik: A londoni, lausannei és anversi terménypiacokról belföldi gabona-exportőrjeinkhez az a hír érkezett, hogy az ideai terménypiac gyengébb lesz, mint a múlt évi volt. Ennek okát abban látják, hogy a múlt év tavaszán a háborús hírek hatása alatt azok az államok, amelyek import-gabonára szorulnak, nagy készleteket halmoztak fel. A jelenlegi helyzet az, hogy azok az országok, amelyek 3-4 hónap előtt hazai gabonánk legjobb piacai voltak, csökkent érdeklődést tanúsítanak exportunk iránt és jelenleg csak a régi szerződésekben kötött gabonamennyiségeink kerülnek kivitelre. A különböző gabonaneműek közül egye-

dül búzában és rozsbán mutatkozik kereslet. Németország élenként érdeklődik borsókészleteink iránt.

Bár a kereslet mennyiségileg kisebb, terménypiacunk előreláthatólag nem sanyli meg a jelenlegi helyzetet, mert a búzában a világpiacon árák esése nem haladja meg a vagononkénti kétezer leit és a rozsnál mindössze 1500 leit tesz ki vagononként. Ilyen áron még kifizetődik exportőrjeink számára a kiviteli üzlet.

Szakemberek véleménye szerint a jelenlegi depresszióval szemben rövid időn belül a gabonaárak jelentős stabilizálódása várható.

Új alapokra fektetik az adózási rendszert

Egyszerűsíteni fogják a kereskedők és iparosok adózásának mai rendjét. — Az aktív költségvetés teszi lehetővé, hogy a kormány az új rendszer kockázatát vállalja

Bucurestiből jelentik: Az itteni iparkamara számos alkalommal járt már közben a kormánytól, illetve a pénzügyminisztériumtól a jelenlegi adózási rendszer megváltoztatása érdekében. Főként a kereskedő- és iparostársadalom mai adózási rendszerének egyszerűsítését és a patenta-fixa adórendszerhez ha-

sonló általánosítását kérte. A bucaresti Kereskedelmi és Iparkamarának ez a mozgalma az érdekeltek alanyok részéről nagymértékben reménykeltő volt, mert annakidején a patenta-fixa adórendszer a bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara szakemberei dolgozták ki és a kamara vezetősége jár közbe az adóalanyokra kedvező patenta-fixa adórendszernek a kormánnyal való elfogadtatása érdekében. Cancicov pénzügyminiszter, — mint az „Argus” című előkelő bucaresti közgazdasági lap írja, — egész jelenlegi adózási rendszerünk megreformálásának gondolatával foglalkozik. Az új rendszer előkészítését a legkövetkező időn belül keresztül akarja vinni a pénzügyminiszter, mert az a terve, hogy a következő költségvetési évben már az új rendszert vessék ki az adót. Cancicov pénzügyminiszter azért látja időszerűnek a már évek óta megoldatlan kérdés mostani sürgős rendezését, mert az állam jövedelmei jelenleg teljesen fedezik a költségvetési előirányzatot. Tehát a pénzügyi reform esetleges keresztülvitele minimális kockázattal járna.

Zürichi zárlat. Párizs 16.32 fél, London 21.68 háromnegyed, Newyork 435 háromnyolcad, Brüsszel 73.30, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.05, Berlin 175.10, Bécs — schilling 81.50, Prága 15.19, Varsó 82.70, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Satumarei piaci árak. Saját tud. A szerdai hetivásár forgalma közepes volt. Buzáért kevesebbet fizettek, mint az elmúlt héten. Terményárak: buza 435-440, rozs 460, árpa 360-370, tengeri 350, zab 395-400 lei métermázsánként. Állatárak: vágómarha helyi szükségletre 13-14, exportra elsőrendű 15-17 lei kg-ként, élősülyban. Jó igásló párja 12-14.000 lei, prima fejostehén darabja 7-8.000 lei. Sertés nem volt a piacon, mert a sertésvész miatt most is tart a zárlat.

A kiadékhivatal üzenetei

Frink Terézia. Folyó hó 5-én érkezett levelezőlap-reklamációjára közöljük, hogy a jelzett összeget pontosan megkaptuk és nyomban rendeltetési helyére juttattuk, amiről üzenetben értesítettük is Önt. Ugy látszik, ez az üzenetünk elkerülte szives figyelmét, ezért újból megnyugtatójuk, hogy adományai eljuttottak a jelzett helyekre.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 8.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 9.55 Istentisztelet. 13 Időjelzés, időjárás, sport. 13.10 Gramofonlemez adása. Közben körülbelül 14.10 Hírek. 19 Predescu-zenekar. 20.50 Gramofonlemez adása. 21.15 A rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.30 Hírek. 22.55 Operett-lemez. 23.55 Hírek. Majd: hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet Bartmann Miklós dr mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Magócs Károly. 13.30 Operaházi zenekar. 14 „Magyarok külföldön”. 15 Lemezek. 16 „A telepítési törvény és végrehajtási rendeletének ismertetése”. 16.50 Höchtl Margit zongorázik. 17.30 „Petőfi jóslatai”. 18 A nemzetközi dalosünnepély díszhangversenye. 19 „Hortobágyi képek”. 19.50 Cigányzene. 21.10 Hírek. 21.40 Szász Ila előadestje. 22.30 Szalonzene. 23.15 „A magyar víziútó válogatott előkészületei”. 24 Lemezek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 9.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Kis rádiózenekar. 20.35 Gramofonlemez. 21.35 Csak Radio-Romania: Gramofonlemez. Csak București: Kamarazene. Utána Baumann-Radulescu Rózsa énekel. 22.30 A két állomás együtt: Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Kuttner Mihály hegedül. 14 A 2. honvédszolgálat zenekara. 18.50 „A gyümölcs és idények Nagykörs életében”. 19.30 Hangversenyzenekar. 20 Beszélgetés a Nemzetközi Asszonyhét idegen résztvevőivel. 20.50 „Édes anyanyelvünk”. 21.20 Cigányzene. 22 Hírek. 22.30 Verdi: „Othello”. c. operája hangmezről. 23.05 Időjárásjelentés. 23.50 Hírek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, AUGUSZTUS 10.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Szórakoztató zene. Utána: Felolvasás. Hírek. Majd: 20 A szórakoztató zene folytatása. 20.35 Csak Radio-Romania: Gramofonlemez. Csak București: Grozucia Sándor román dalokat énekel. 21 A két állomás együtt: Daia-zenekar. 21.30 Francia szimfonikus művek gramofonlemezen. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Lemezek. 18.30 Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 19 „A háromszéki székely”. 19.30 A rádió szalonzene. 20.40 „Autóbuszon a felhők fölött”. 22 Zongora-hegedűszonáták. 23 Időjárásjelentés. 23.10 Cigányzene. 24 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, AUGUSZTUS 11.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Tandin-zenekar. Közben: Hírek, felolvasás. 20 A Tandin-zenekar hangversenyének folytatása. 20.50 Gramofonlemez. 21.30 Csak Rádió-Romania: Lemezek. Csak București: Milelineanu zongoraművész játéka. Utána Scheel Mihály bariton énekel. 22.30 A két állomás együtt: Hírek. 22.45 Kis rádiózenekar. 23.45 Hírek németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 A rádió szalonzene. 17.15 „Ikarostól Lindberghig”. 18 „A paradicsom”. Felolvasás. 18.30 Táncclemez. 19.25 „Szinésztréfák”. Ceevegés. 19.55 Kőbányai Általános Munkásdal-egylet műsora. 20.45 „Este a Városligetben”. 21.30 Cigányzene. 22.30 Hírek. 22.40 Hangversenyzenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÉK, AUGUSZTUS 12.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése.

14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Verdi- és Puccini gramofonlemez. Utána: Hírek és felolvasás. Majd 20 A Verdi- és Puccini hangmezek adásának folytatása. 20.30 Felolvasás. 20.50 Alexandru Péter román dalokat énekel. 21.15 Bonis Vazul hegedül. 21.35 Kis rádiózenekar Marinó Mária énekével. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A 9. honvédszolgálat ténzenéje Szegedről. 14.30 Fenyves Alice hegedül. 15 Sallak Pál énekel. 17.15 „Orosz népmesék”. 18 Hangmezek. 19 „A világ legnagyobb barlangjai”. 19.30 A rádió szalonzene. 20.30 1. „Húsz év múlva”. 2. „Ködben”. 21 A szegedi szabadtéri játékok keretében a János vitéz előadásának közvetítése. 22.10 Hírek. 23.40 Időjárásjelentés. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 13.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. Corologos-jazz. Majd: Hírek. Felolvasás. Utána: 20 A Corologos jazz zenéjének folytatása. 21.10 Rossini: A szevillai borbély, háromfelvonásos operájának közvetítése gramofonlemezen. A szünetekben hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Endre Béla énekegyüttese. 14.30 Hangmezek. 15 László Sándor zongorázik. 17.15 „Mozgás a levegőben”. Utána: „Ifjusági közlemények”. 18 „Aki Tisza István kucsmafogóját szállította”. 18.30 Cigányzene. 19.15 „A nemzetiségektől a kisebbségekig”. 19.45 Hangmezek. 20 Sportközlemények. 20.30 „Örök ideál”. Szinmű. 22.30 Hírek. 22.50 24 tagu cigányzenekar zenekar. 23.10 Külügyi negyedóra. 23.50 Hírek angol nyelven. 23.55 A rádió szalonzene. 1.05 Hírek külföldre.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 14.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Felolvasás, Hírek, utána időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. Majd: Hírek. Felolvasás. 20 Katonazene folytatása. 20.45 Dembrino-zenekar Mihailescu énekesnővel. 21.15 Kis rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek németül és franciául külföldre. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Hangmezek. 17.15 Harsányi Gizi mesél. 18 Az 1. honvédszolgálat zenekara. 18.30 „Anódpótló vagy telepek?” 19.20 A Horthy-kupa vízpoló körmérkőzés keretében Magyarország—Németország válogatott. 20.15 Szalonzene. 20.45 „Huszárok hazatérése 1848-ban”. 21.10 „Katonák a színpadon”. 22.30 Hírek. 24.05 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Arcéhicéteések

Alkoholizálás

ÜGYES TAKARITÓNÓ, ki a várost ismeri felvétetik. Jelentkezések reggel 9—10-ig a kiadóban.

Románul tudó

kiszolgáló leány azonnal felvétetik. Molnár cukrászda, Oradea, Regele Ferdinand No. 26.

Intelligens nő

nagyobb szerek mellé vagy magános nőhöz ajánkozik. Esetleg délutánra. Siposné, Oradea, Str. Take Jonescu 37. szám.

Házvezetőnőnek

menne tökéletesen főző középkorú nő, esetleg intézetbe vagy egyesületekhez, vidékre is. Cim: Burik Józsefné, Oradea, Str. Tornatorului 7. szám.

Különféle

Eladó házhely

Str. Benjamin Costache

ADÓ CIMBÓM, jó állapotban levő, Oradea, Str. Porumbelului 11. sz. alatt. Olcsó áron. Pollmann.

Közörlöttünk

ifj. Kelemen közörlöttünk, Oradea, Piata Mihai Viteazul (Avram Jancu-utca sarok.)

Biztos megélhetés,

elsőrendű fényképezési műterem, betegség miatt olcsón átadó. Oradea, Keresztessy Gen. Moșoiu 2. szám.

Tanító család

diáklányokat teljes ellátásra evállal. Cim a kiadóban.

Egy antik cserépkályha olcsón eladó. Oradea, Str. Luminei 4-b. Tabéry-telep.

Pótvizsgára

középisikolásokot előkészítik. Szabó Zoltán Oradea, Str. Take Jonescu 6. szám.

Adás-vétel

Ótestamentum

eredeti kutyabőrökötésben, 1700. évből olcsón eladó. Cim a kiadóban.

MAGAS ARAT

fizetek arany, ezüst, brilliant és gyómant ékszerért. HERBST ékszerész, Oradea.

Esztergapad

700 mm. csucs távolságu és 3 db oxigén tartány eladó. Oradea, Str. Barierii 18. Pogány telep.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Lakás

Kiadó

kétgyásas, külön bejárattal butorozott szoba, egy személy részére is. Oradea, Strada Bratianu 49. szám.

Kétszobás,

modern parkettás, fűdősobás lakás, melékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. Oradea, Str. Regele Carol 19. szám.

Kétszobás

fűdősobás lakás kiadó. Oradea, Strada Bratianu 27. szám.

2 szobás

modern lakás kiadó. Oradea, Str. Delavrancea 10. szám.

Központban

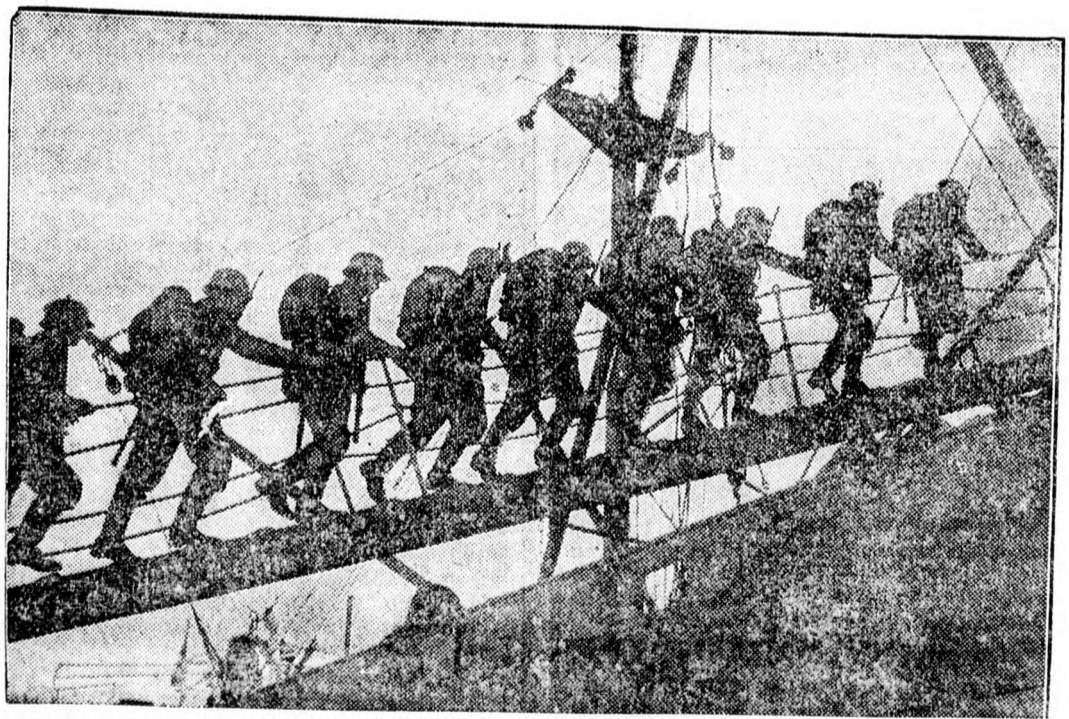
egy urt 4 szobas modern magánház szeptember 1-től kiadó. Ertekezni Nagy cipész, Oradea, Regele Ferdinand 47. szám alatt.

Központban

kétszobás, előszobás, konyhas udvari lakás kiadó. Str. Coșbuc 11.

Kiadók

egy- és kétszobás lakások novemberre, Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Német katonák hajóra szállnak Stettinben, hogy résztvegyenek a nagy hadgyakorlatokon.

Készült a Szent László-nyomda Rt. költorgépe a, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.